Input IVP IJsselstreek

dr. Dirk Lueb

29 augustus 2023

Inhoudsopgave

Samenvatting 3
Inleiding 5
Data 5
Definities 5
Verwarde personen 7
Jeugdoverlast 11
Overlast door alcohol en drugs 14
Ondermijning 16
Drugshandel 16
Mensenhandel 17
Polarisatie 18
Aantasting openbare orde 18
Digitale veiligheid 18
Horizontale fraude 18
Cybercrime 22
Verkeersveiligheid 24
Ongevallen (weg) 24
Onder invloed (weg) 26
Bijlage 1. Reguliere criminaliteit – high impact crimes 28
Woninginbraken 28
Straatroof 29
Overvallen 29
Diefstal van motorvoertuigen 30
Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen 30
Diefstal van fietsen en brom- en snorfietsen 31
Diefstal af/uit/van overige voertuigen 33
Diefstal/inbraak bij bedrijven 34
Diefstal/inbraak box/garage/schuur 35
Bedreiging 36
Mishandeling 38
Zedenmisdrijf 39
Winkeldiefstal 40

Samenvatting

Datalab GO is door de gemeenten van het team IJsselstreek (Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen) benaderd met het verzoek om input voor het integrale veiligheidsbeleid dat zij samen maken te leveren. Dit rapport vormt het resultaat van een onderzoek naar de ontwikkeling van een groot aantal misdrijven en vormen van overlast binnen de gemeenten uit IJsselstreek.

Elke gemeente kent een aantal aandachtspunten: misdrijven of vormen van overlast die een afwijkende (hogere) concentratie of ontwikkeling vertonen in verhouding tot nationale en regionale gemiddelden. Deze worden hieronder opgesomd.

Brummen

- Horizontale fraude
- Jeugdoverlast
- Overlast door verwarde personen
- Cybercrime
- Diefstal en inbraak in boxen, garages en schuren

Lochem

- Horizontale fraude
- Cybercrime
- Woninginbraken
- Mishandeling
- Diefstal en inbraak in boxen, garages en schuren

Voorst

- Drugshandel
- Horizontale fraude
- Rijden onder invloed
- Woninginbraken
- Diefstal van motorvoertuigen
- Diefstal en inbraak bij bedrijven
- Diefstal en inbraak in boxen, garages en schuren
- Zedenmisdrijven

Zutphen

Zutphen laat, vanwege zijn stedelijke functie, in bijna alle vormen van overlast en misdrijven, zowel absoluut als relatief, hoge registraties zien. Het is niet uitgesloten, dat daders die woonachtig zijn in omliggende gemeenten zoals Brummen, Lochem en Voorst, juist vanwege

deze stedelijke functie, hun misdrijven en/of overlast in Zutphen plegen. Hier volgt een opsomming van de overlast en misdrijven die in Zutphen boven het landelijk gemiddelde liggen:

- Overlast door verwarde personen
- Jeugdoverlast
- Overlast door alcohol en drugs
- Cybercrime
- Rijden onder invloed
- Diefstal van fietsen en brom- en snorfietsen
- Diefstal af/uit/van overige voertuigen
- Diefstal en inbraak in boxen, garages en schuren
- Bedreiging
- Mishandeling
- Zedenmisdrijven
- Winkeldiefstal

Inleiding

Datalab GO is door de gemeenten van het team IJsselstreek (Brummen, Lochem, Voorst en Zutphen) benaderd met het verzoek om input voor het integrale veiligheidsbeleid dat zij samen maken te leveren. Dit rapport vormt het resultaat van een onderzoek naar de ontwikkeling van een groot aantal misdrijven en vormen van overlast binnen de gemeenten uit IJsselstreek.

Data

De inhoud van deze rapportage is gebaseerd op de cijfers die door de politie maandelijks via het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) openbaar gepubliceerd worden en betreffen registraties van misdrijven en overlast. Onderstaande geeft dus enkel inzicht in datgene dat daadwerkelijk geregistreerd is. Het zogenaamde dark number – dat deel van de criminaliteit dat niet geregistreerd wordt – blijft daarmee onzichtbaar. Omdat het jaar 2023 nog niet is afgelopen, en er daardoor een vertekend beeld zou kunnen ontstaan, is ervoor gekozen om de periode van 2012 tot en met 2022 onder de loep te nemen. Deze periode van elf jaar stelt ons in staat om trends over middellange termijn te volgen. De cijfers zijn vergelijkbaar in zowel tijd en ruimte, waardoor we niet alleen trends door de tijd heen kunnen schetsen, maar ook verschillen en overeenkomsten tussen gemeenten kunnen vergelijken.

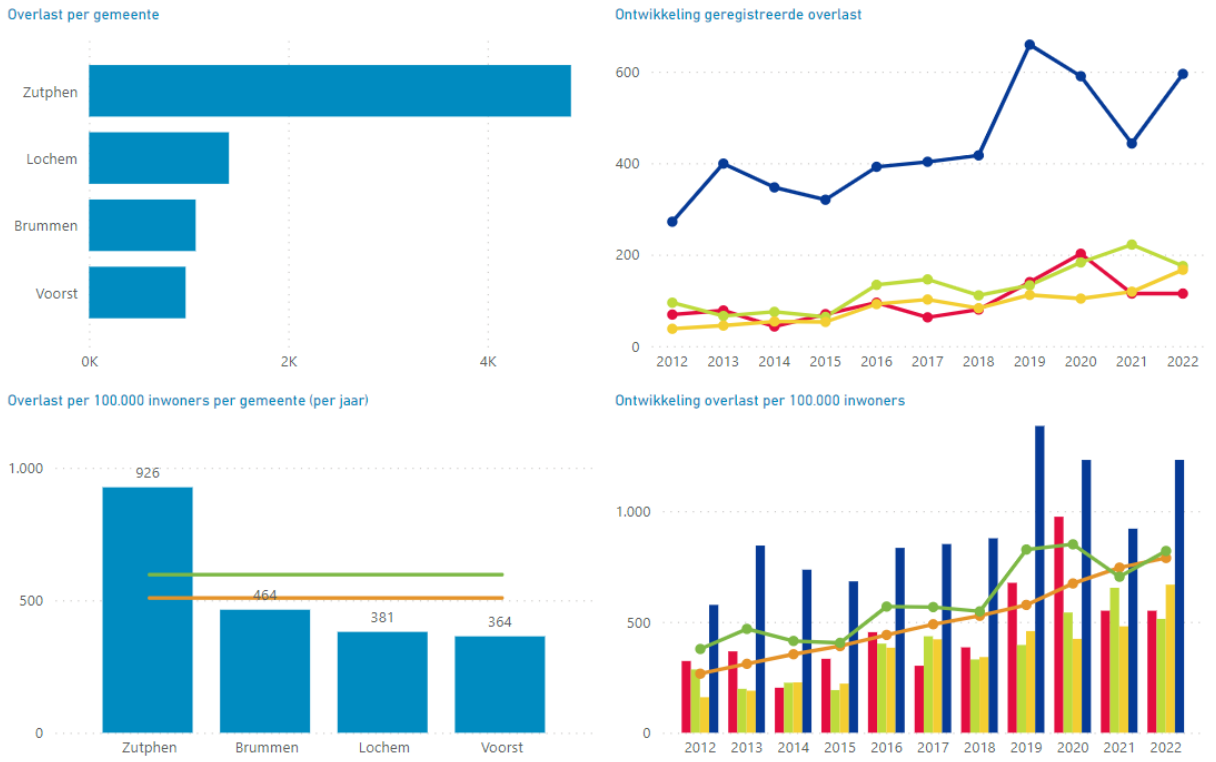
Definities

Een aantal begrippen passeert herhaaldelijk de revue in dit rapport en verdienen derhalve enige uitleg. Wanneer er gesproken wordt over absolute aantallen worden de aantallen van registraties bedoeld. Om het mogelijk te maken om tussen gemeenten onderling en met regionale en landelijke gemiddelden te kunnen vergelijken, is er een relatief aantal meldingen en/of registraties berekend. Dit relatieve cijfer (aantal meldingen/registraties per 100.000 inwoners) is berekend op basis van de bevolkingsaantallen van het desbetreffende jaar. Om de invloed van gemeenten met grote bevolkingsaantallen, zoals Zutphen, enigszins uit te vlakken is ervoor gekozen om het gewogen gemiddelde van het team IJsselstreek te berekenen naar weging van de bevolkingsaantallen van de vier gemeenten. Ten slotte is er een voortschrijdend gemiddelde van het relatieve cijfer (aantal meldingen/registraties per 100.000 inwoners) berekend op basis van maandelijkse registraties van het voorafgaande jaar.

In de figuren heeft elke gemeente zijn eigen gemeentekleur gekregen, gebaseerd op één van de kleuren uit het gemeentelogo en/of de website. Zodoende is Brummen rood, Lochem groen, Voorst geel en Zutphen blauw. In sommige figuren staan een lichtgroene en een oranje lijn.

De lichtgroene lijn is het gewogen gemiddelde van het team IJsselstreek en de oranje lijn is het gemiddelde van Nederland. Op deze manier kunnen de gemeenten (per 100.000 inwoners) worden vergeleken met het gemiddelde van Nederland en de regio.

Verwarde personen

Figuur 1. Overlast door verwarde personen in IJsselstreek, 2012 - 2022

In de periode 2012 – 2022 werden er in totaal 8.280 meldingen van overlast door verwarde personen gedaan, waarvan 4.837 in Zutphen. Hiermee scoort de gemeente zowel absoluut als relatief gezien (t.o.v. de gemeenten waarmee is vergeleken) hoog.

Terwijl Brummen, Lochem en Voorst met respectievelijk 464, 381 en 364 meldingen per 100.000 inwoners per jaar beneden het landelijk gemiddelde van 509 meldingen per 100.000 inwoners vallen, ligt Zutphen er met 926 meldingen per 100.000 per jaar boven. Dit zorgt er ook voor dat het regionaal gemiddelde van 597 meldingen per 100.000 inwoners boven het landelijk gemiddelde uitkomt.

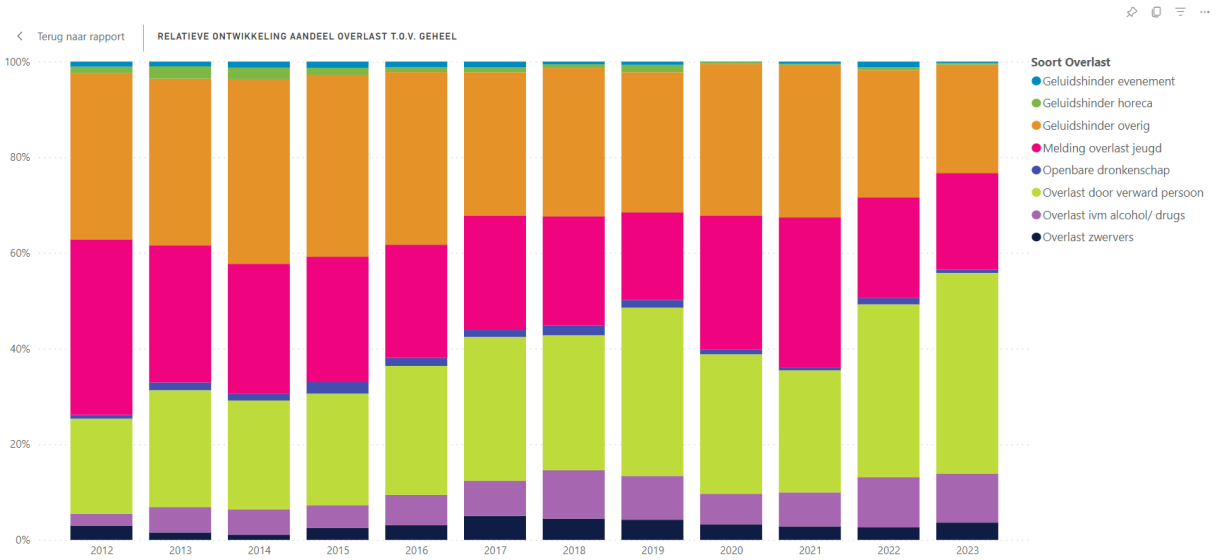
Overlast door verwarde personen stijgt in vrijwel alle gemeenten gedurende de gehele periode 2012 – 2022. Tot en met 2020 lag het regionaal gemiddelde hoger dan het landelijke. De laatste jaren is het regionaal gemiddelde ongeveer gelijk aan de landelijke trend.

Zutphen laat in elk jaar een hoger gemiddelde zien dan regionaal en landelijk. Met name in de jaren 2019, 2020 en 2022 wordt met respectievelijk 1.348, 1.231 en 1.231 meldingen per 100.000 inwoners relatief hoog gescoord.

Na een aanhoudende stijging sinds 2017, piekte het aantal meldingen van overlast door verwarde personen in Brummen in 2020. De 202 meldingen in 2020 vertaalde zich in een relatief cijfer van 975 meldingen per 100.000 inwoners in Brummen, ver boven het landelijk gemiddelde van 674 meldingen per 100.000 inwoners dat jaar. De situatie lijkt zich in 2021 en 2022 met 115 meldingen te stabiliseren.

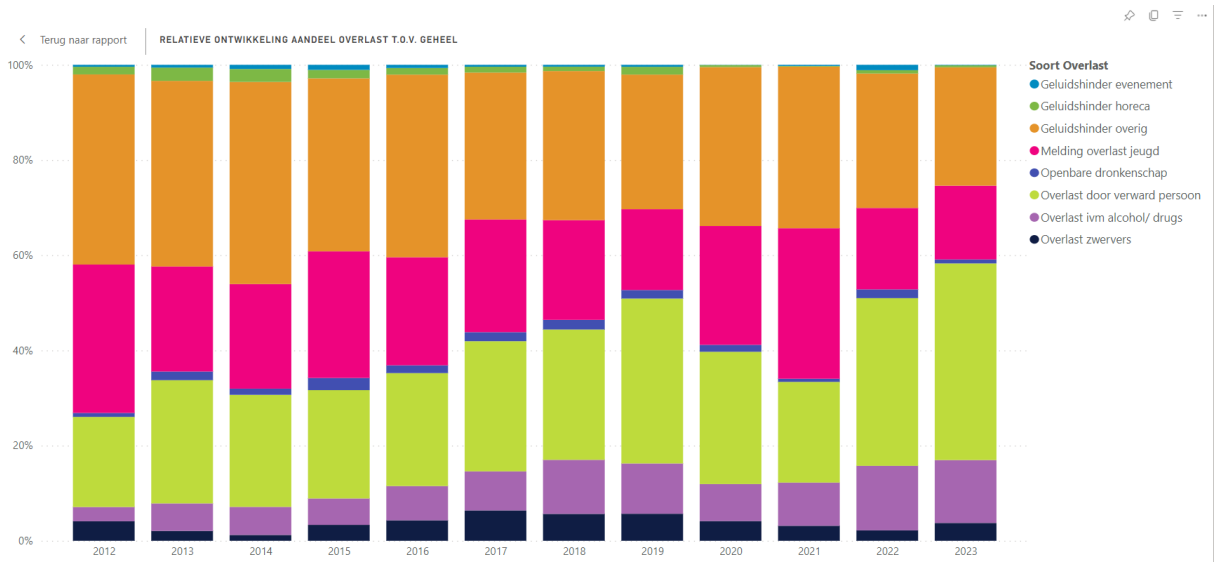
Hoewel ook de meldingen in Voorst en Lochem blijven stijgen, komen deze gedurende de gehele periode niet boven de landelijke trend uit.

Kijken we naar de verhoudingen van overlast (zie figuur 2), dan zien we dat het belang van overlast door verwarde personen ten opzichte van andere vormen van overlast door de periode heen toeneemt (van tussen de 22 en 25 procent van de totale overlast rond 2014 naar meer dan 35 procent in 2019 en 2022). Er zijn echter wel opmerkelijke verschillen tussen gemeenten waar te nemen.

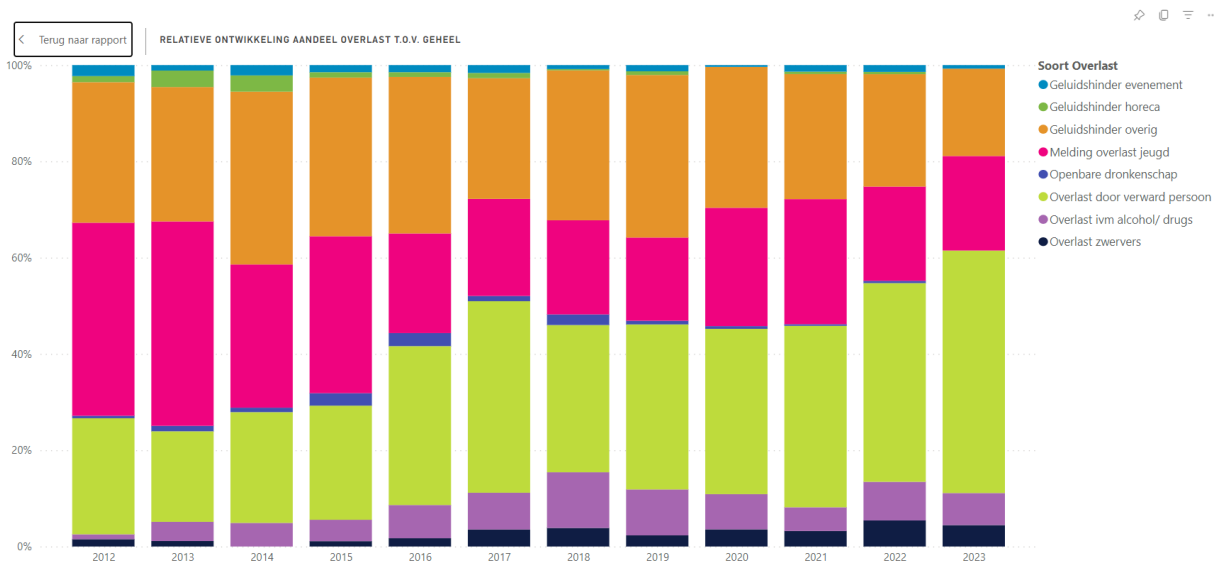
Figuur 2. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, IJsselstreek, 2012 - 2023.

Terwijl Zutphen en Brummen in mindere mate een relatief hoog aantal meldingen laat zien, is het aandeel van overlast door verwarde personen ten opzichte van andere vormen van overlast er lager dan in andere gemeenten (zie de lichtgroene balken in de figuur hieronder). In de meeste jaren, met uitzondering van 2019 en 2022, bevindt het aandeel van overlast door verwarde personen zich onder de 30 procent. Zutphen laat met andere woorden een gevarieerder overlastpatroon zien.

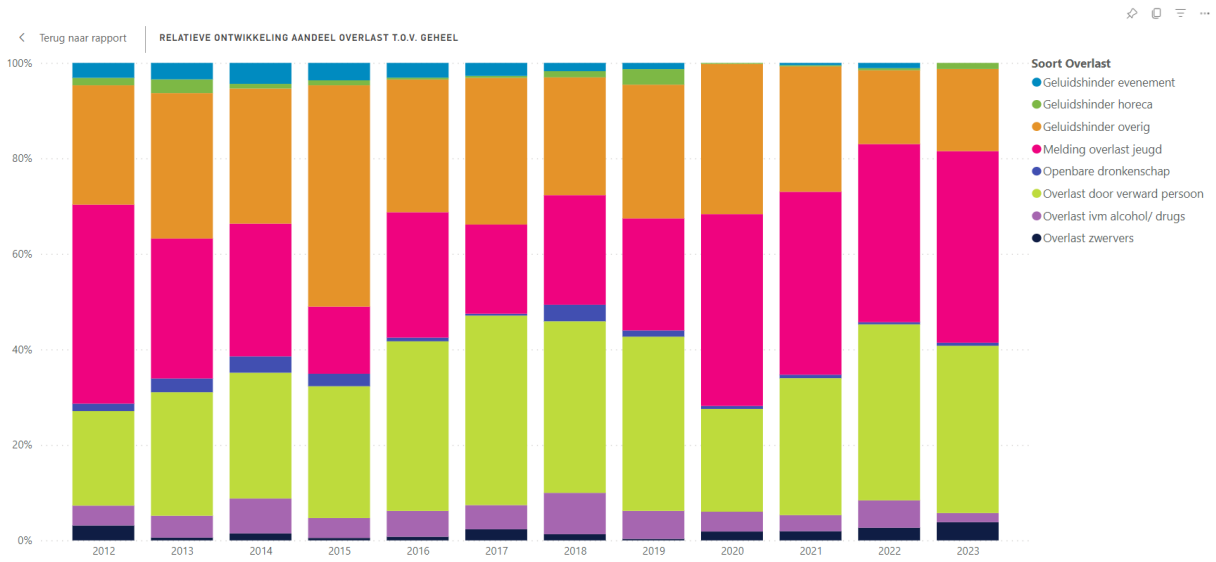
Figuur 3. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, Zutphen, 2012 - 2023.

Lochem, daarentegen, kent een minder gevarieerd patroon, waarin overlast door verwarde personen een groter aandeel inneemt (zie de lichtgroene balken in de figuur hieronder). Sinds 2016 ligt het aandeel er boven de 30 procent, met in sommige jaren zelfs uitschieters van 39,78 procent (in 2017) en 41,27 procent (in 2022).

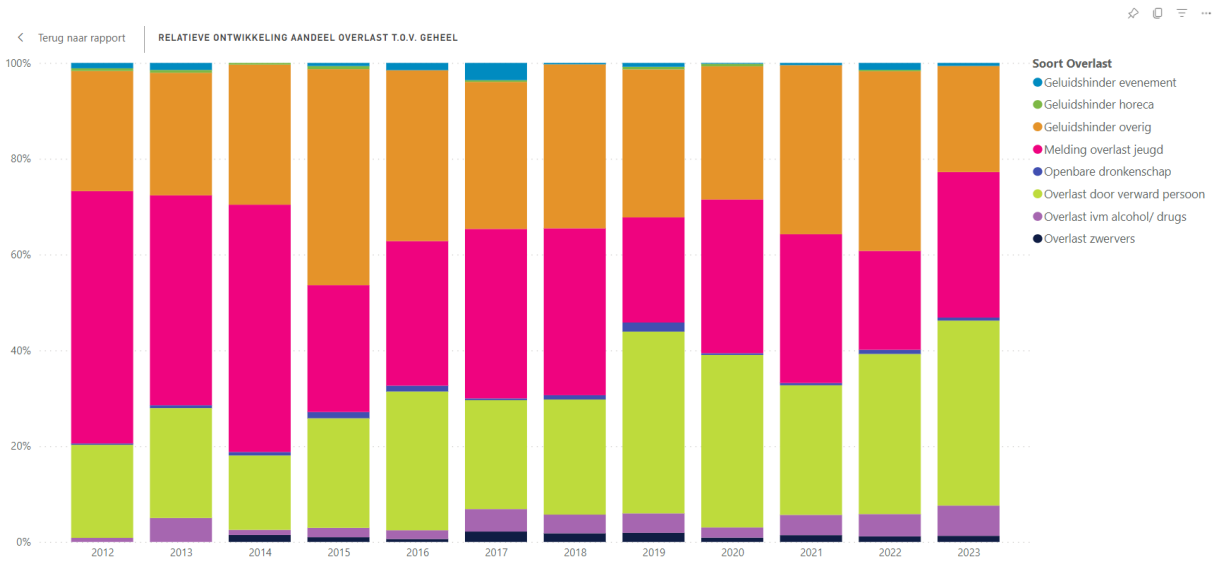
Figuur 4. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, Lochem, 2012 - 2023.

Voorst laat een soortgelijke ontwikkeling zien, met als verschil het lagere aandeel in de jaren 2020 en 2021 (zie figuur 5).

Figuur 5. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, Voorst, 2012 - 2023.

Brummen daarentegen laat vooral in de periode tot en met 2018 een aandeel van rond de 25 procent zien, terwijl deze daarna regelmatig uitkomt boven de dertig procent (zie de figuur hieronder).

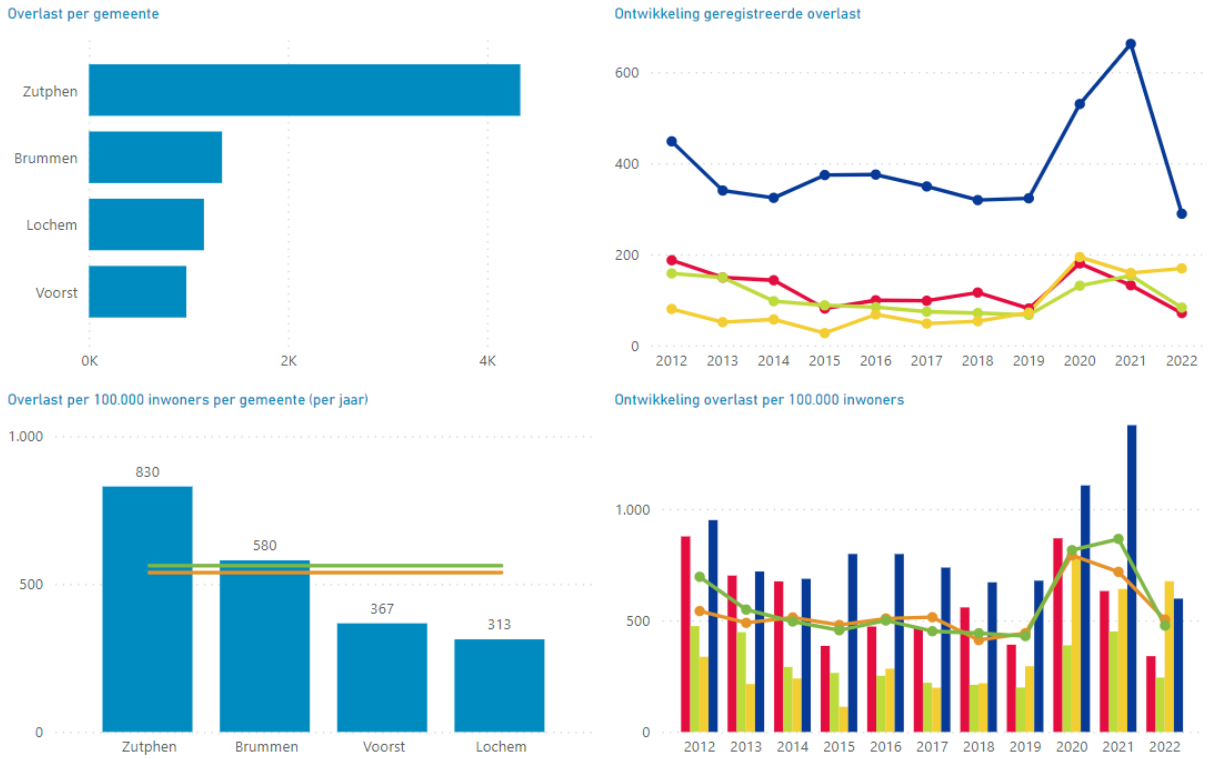

Figuur 6. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, Brummen, 2012 – 2023.

Jeugdoverlast

In IJsselstreek werden in de periode 2012 – 2022 in totaal 7.803 meldingen van jeugdoverlast geregistreerd, waarvan 4.333 in Zutphen. Brummen, Lochem en Voorst registreren met respectievelijk 1.337, 1.155 en 978 betrekkelijk minder meldingen van jeugdoverlast.

Het team IJselstreek bevindt zich met gemiddeld 562 meldingen per 100.000 inwoners per jaar net iets boven het Nederlands gemiddelde van 539 meldingen per 100.000 inwoners per jaar. Zutphen steekt er met gemiddeld 830 meldingen per 100.000 inwoners bovenuit terwijl Voorst en Lochem achterblijven met respectievelijk 367 en 313 meldingen per 100.000 inwoners per jaar. Brummen ligt met jaarlijks gemiddeld 580 meldingen per 100.000 inwoners ongeveer op het regionaal gemiddelde.

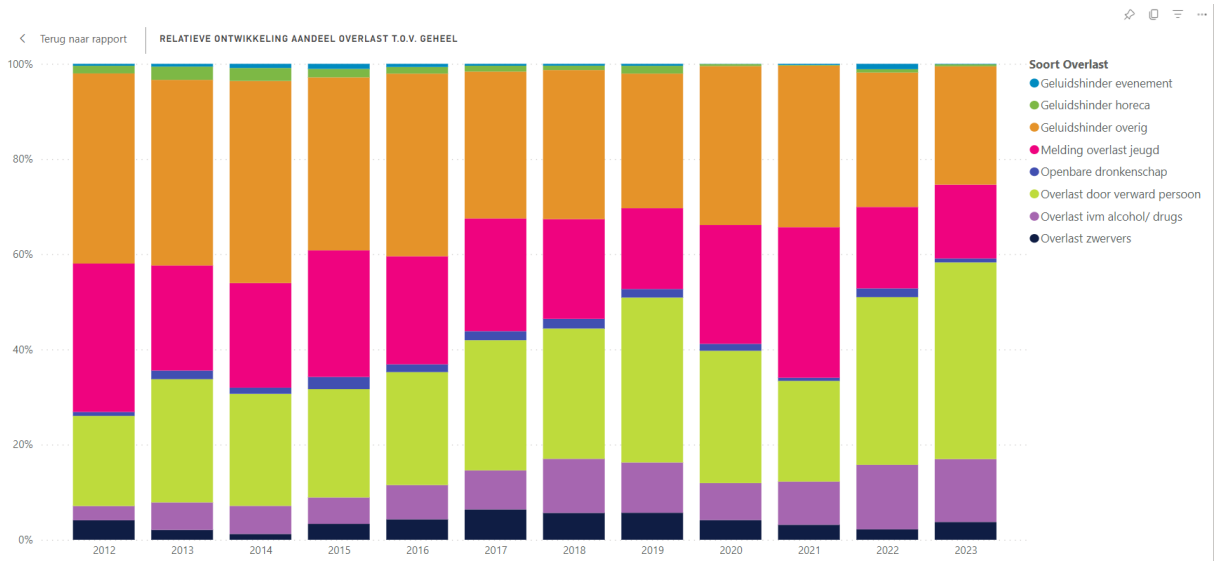
Figuur 7. Jeugdoverlast in IJsselstreek, 2012 – 2022.

Qua ontwikkeling zijn de jaren tot aan 2020 vrij stabiel. Zutphen registreert elk jaar relatief meer meldingen van jeugdoverlast dan het landelijk en regionaal gemiddelde. Met name in de coronaperiode van 2020 en 2021 kende Zutphen een hoog relatief cijfer met respectievelijk

1.106 en 1.376 meldingen per 100.000 inwoners. In 2022 is dit echter gedaald tot net iets boven het landelijk gemiddelde. Brummen kende een ontwikkeling die in lijn is met de regio, maar er in sommige jaren, zoals 2020 boven ligt. Voorst daarentegen kende tot aan 2020 minder registraties dan het regionaal en landelijke gemiddelde. Vanaf 2020 kende Voorst echter een stijging tot aan het regionaal en landelijke niveau. Lochem bevindt zich relatief gezien jaarlijks onder het regionaal en landelijk gemiddelde.

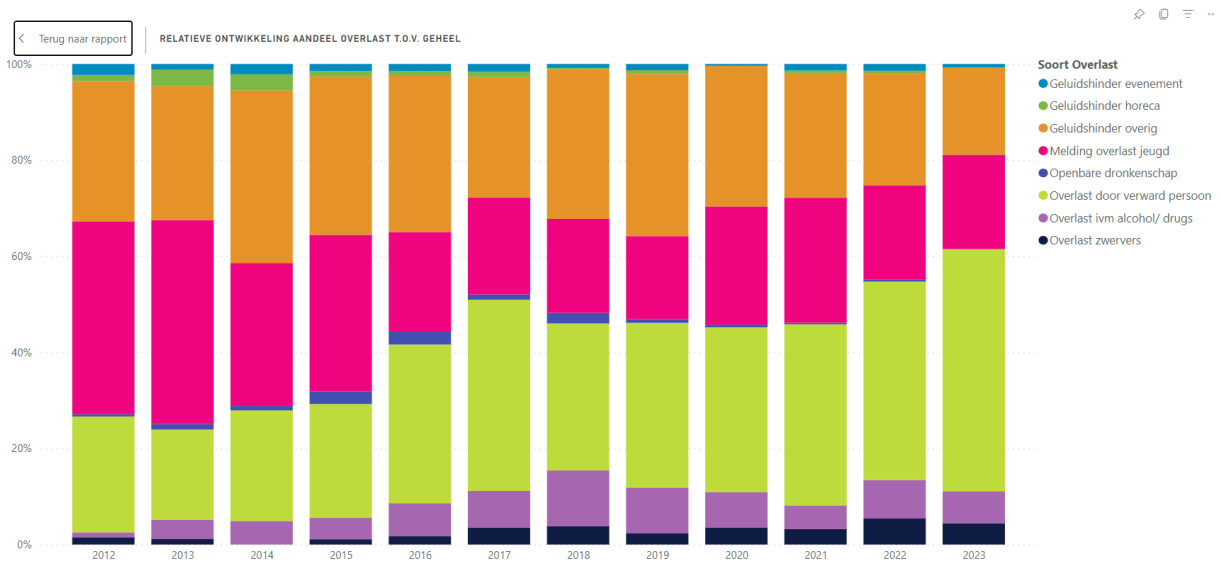
Kijken we naar de verhoudingen van overlast, dan zien we dat het belang van jeugdoverlast ten opzichte van andere vormen van overlast door de periode heen afneemt (van tussen de 36 procent in 2012 naar 21 procent in 2022). Een uitzondering op deze trend vormen de jaren 2020 en 2021 toen respectievelijk 28 en 31 procent van alle overlastmeldingen bestonden uit jeugdoverlast. Er zijn echter wel opmerkelijke verschillen tussen gemeenten waar te nemen.

In Zutphen is het aandeel van jeugdoverlast ten opzichte van andere vormen van overlast lager dan in andere gemeenten (zie de roze balken in de figuur hieronder). In de meeste jaren, met uitzondering van 2012 en 2021, bevindt het aandeel van jeugdoverlast tussen de 20 en 25 procent. Zutphen laat, zoals gezegd, een gevarieerder overlastpatroon zien.

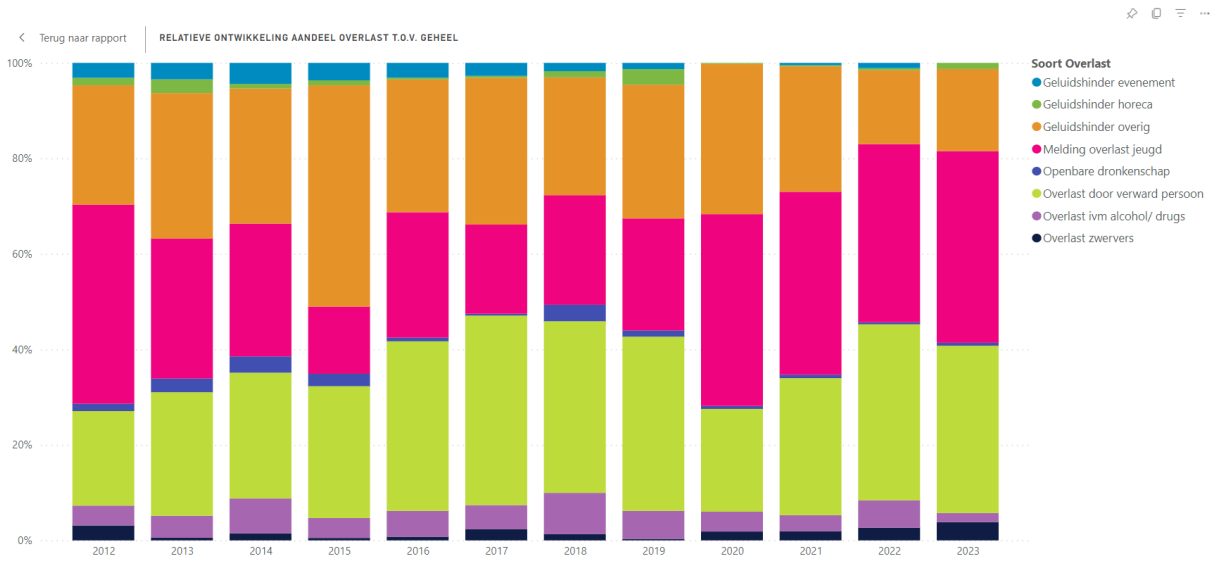
Figuur 8. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, Zutphen, 2012 - 2023.

In Lochem neemt jeugdoverlast allengs een kleiner aandeel in. Terwijl het aandeel jeugdoverlast in 2013 nog boven de 42 procent lag, was dit aandeel in 2022 gedaald tot 19,5 procent.

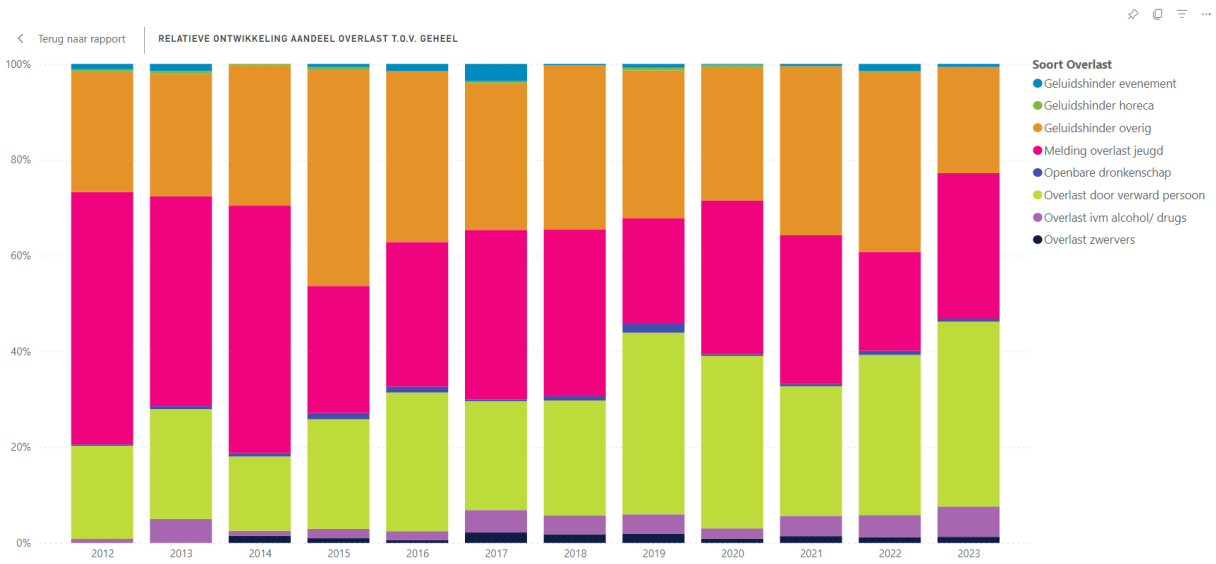
Figuur 9. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, Lochem, 2012 - 2023.

In Voorst is niet echt een patroon te ontdekken. Het aandeel jeugdoverlast lijkt arbitrair te schommelen tussen verschillende jaren, maar is sinds 2020 niet onder de 37 procent uitgekomen.

Figuur 10. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, Voorst, 2012 - 2023.

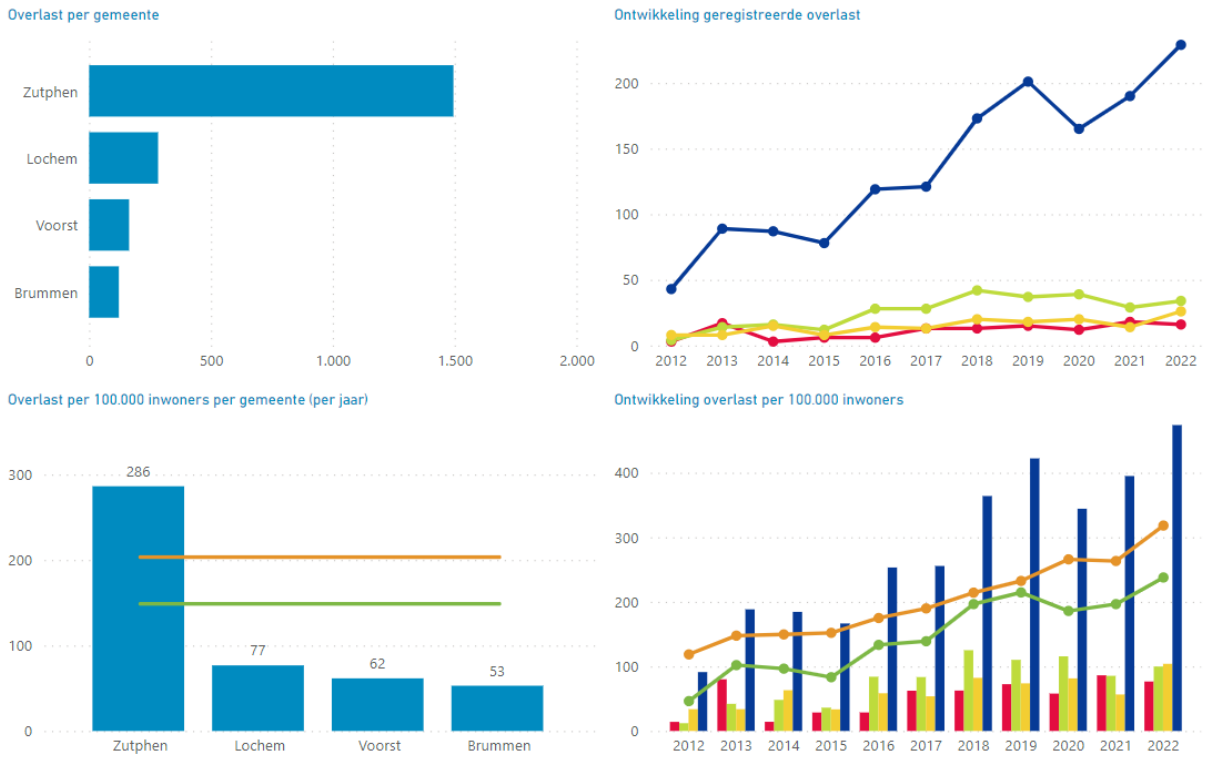
In Brummen daalt het aandeel jeugdoverlast over het algemeen. Terwijl in de jaren 2012 – 2014 het aandeel nog tussen de 48 en 53 procent lag, is dit doorheen de jaren afgenomen tot 20 procent in 2022. In de jaren 2015 tot en met 2021 schommelde het aandeel tussen de 26 en 36 procent.

Figuur 11. Verhoudingen tussen verschillende vormen van overlast, Brummen, 2012 - 2023.

Overlast door alcohol en drugs

In IJsselstreek werden in de periode 2012 – 2022 in totaal 2.064 meldingen van overlast door alcohol en drugs geregistreerd, waarvan 1.495 in Zutphen (72 procent van het totaal). Lochem, Voorst en Brummen registreren met respectievelijk 283, 164 en 122 betrekkelijk minder meldingen van overlast door alcohol en drugs.

Figuur 12. Overlast door alcohol en drugs in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Het regionaal gemiddelde (149 meldingen per 100.000 inwoners per jaar) en het landelijke gemiddelde van 103 meldingen per 100.000 inwoners per jaar differentiëren enigszins. Dit verschil lijkt met name veroorzaakt door het relatief hoge aantal meldingen in Zutphen.

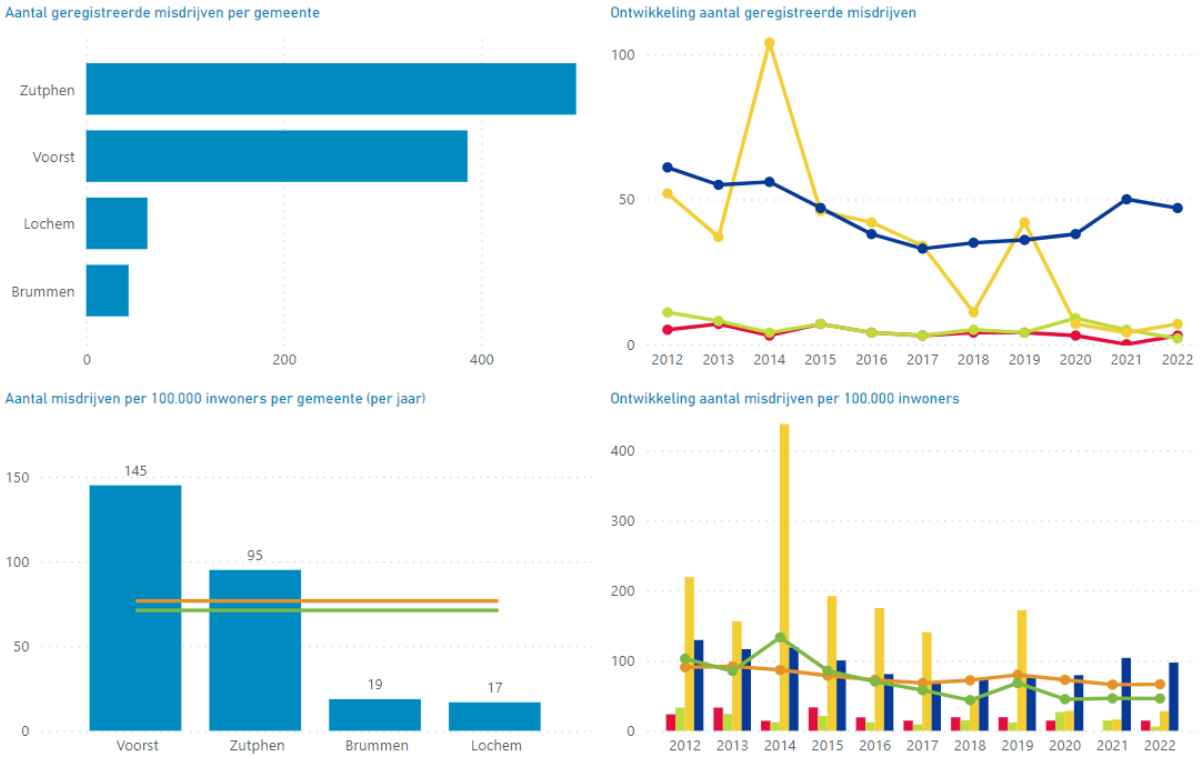
Zutphen ligt namelijk met 286 meldingen boven het landelijke en regionale gemiddelde. Brummen, Lochem en Voorst liggen onder het landelijk en regionaal gemiddelde met respectievelijk 53, 77 en 62 meldingen per 100.000 inwoners per jaar.

Qua ontwikkeling zien we dat Brummen, Lochem en Voorst zowel relatief als absoluut maar weinig veranderingen laten zien in de afgelopen tien jaar. Zutphen, daarentegen, blijft gedurende de periode stijgen van minder dan 100 jaarlijkse meldingen per 100.000 inwoners in de periode 2012 – 2015 tot rond of boven de 200 jaarlijkse meldingen per 100.000 inwoners in de periode 2019 – 2022.

Opvallend is dat in de periode 2012 – 2015 het aantal meldingen van overlast door alcohol- en drugsgebruik in Zutphen nog rond het Nederlands gemiddelde lag, terwijl deze sinds 2016 boven het Nederlands gemiddelde ligt.

Ondermijning

Drugshandel

Figuur 13. Drugshandel in IJsselstreek, 2012 - 2022.

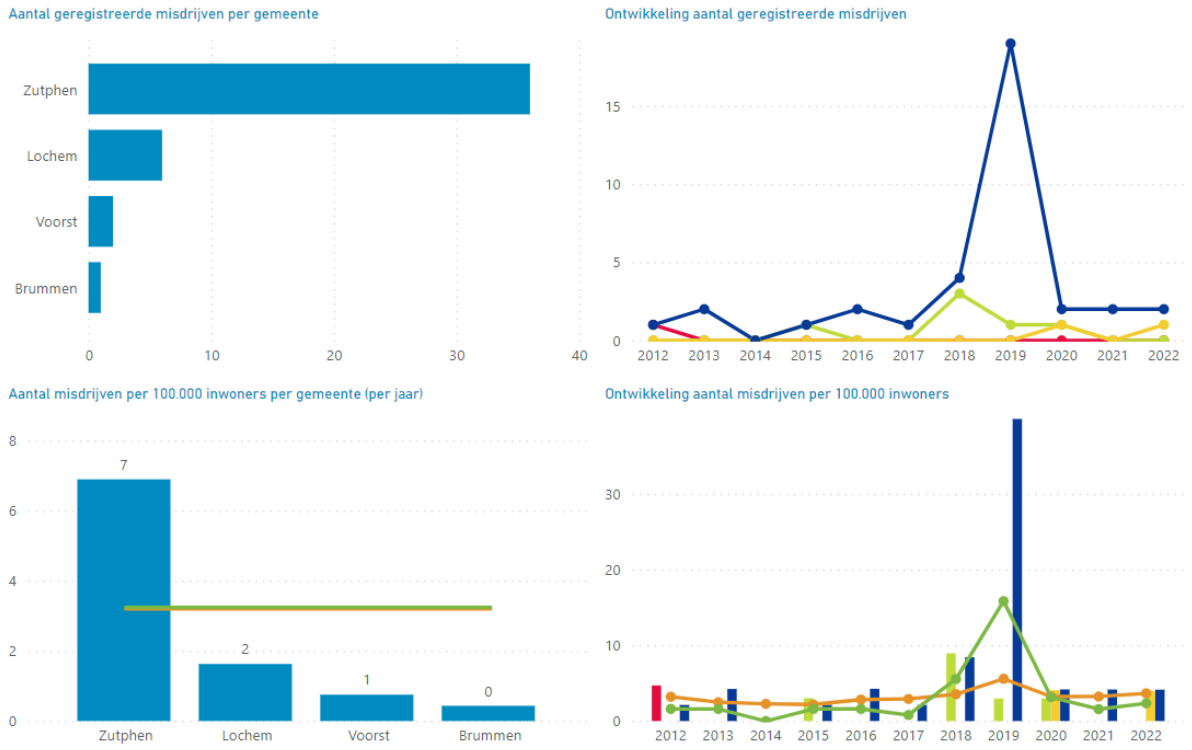
Drugshandel is als misdrijf 987 keer geregistreerd in IJsselstreek in de periode 2012 - 2022. Zutphen voert de boventoon met 496 registraties, op de voet gevolgd door Voorst met 386 registraties. Lochem (62 registraties) en Brummen (43 registraties) laten veel lagere cijfers zien. Terwijl Zutphen, Lochem en Brummen een geleidelijk verloop laten zien van het aantal jaarlijkse registraties, laat Voorst een duidelijke piek in 2014 zien waarna de cijfers met uitzondering van 2018 tot en met 2019 het patroon van Zutphen lijken te volgen. Sinds 2020 zit Voorst op het niveau van Brummen en Lochem.

Voorst en Zutphen bevinden zich relatief gezien beiden boven het Nederlands gemiddelde van 77 jaarlijkse registraties van drugshandel per 100.000 inwoners en het regionale gemiddelde van 71 jaarlijkse registraties van drugshandel per 100.000 inwoners. Opvallend is het relatief hoge cijfer voor Voorst (145 registraties per 100.000 inwoners per jaar). Dit lijkt te zijn veroorzaakt door een grote piek in 2014 toen er 104 registraties van drugshandel waren, maar ook in de jaren 2012, 2013, 2015, 2016, 2017 en 2019 ligt het relatieve cijfer voor Voorst boven het nationale en regionale gemiddelde. Vermoedelijk wordt dit door veroorzaakt door een

jaarlijks plaatsvindend evenement. De laatste jaren zien we juist een flinke afname in Voorst tot onder het regionaal en landelijk gemiddelde. Zutphen bevindt zich met 95 registraties per 100.000 inwoners boven het regionale en landelijke gemiddelde maar ontwikkelt zich vrij stabiel.

Mensenhandel

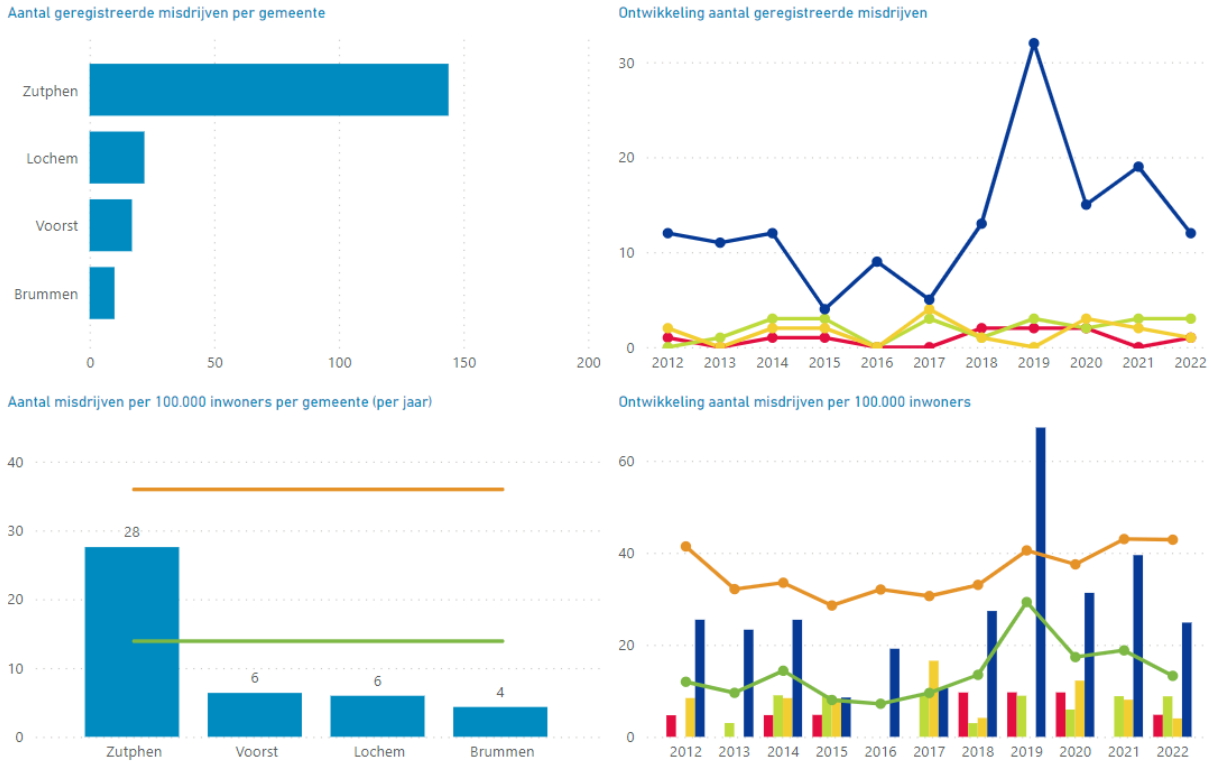
Mensenhandel werd in IJsselstreek in totaal 45 maal geregistreerd, waarvan 36 in Zutphen. Zutphen zit daarmee met 7 registraties per 100.000 inwoners per jaar relatief wel boven het landelijk en regionaal gemiddelden van beiden jaarlijks 3 registraties per 100.000 inwoners. Dit lijkt echter vooral te wijten aan een piek van 19 registraties in 2019.

Figuur 14. Mensenhandel in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Polarisatie

Aantasting openbare orde

Figuur 15. Aantasting openbare orde, IJsselstreek, 2012 - 2022.

Aantasting van openbare orde (onder andere zich met geweld verzetten tegen een ambtenaar werkzaam in de rechtmatige uitoefening van zijn bediening, niet voldoen aan een bevel en een valse identiteit opgeven) is een misdrijf dat niet veelvuldig voorkomt. In totaal werd dit soort misdrijf 193 keer in IJsselstreek geregistreerd in de periode 2012 – 2022. Driekwart hiervan vond plaats in Zutphen (144 registraties) met een piek in 2019 met 32 registraties.

Het regionale gemiddelde voor de gemeenten uit IJsselstreek van 14 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners wijkt af van het landelijke gemiddelde van 36 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners. Zutphen heeft de meeste registraties met 28 registraties per 100.000 inwoners, maar blijft achter bij het nationaal gemiddelde.

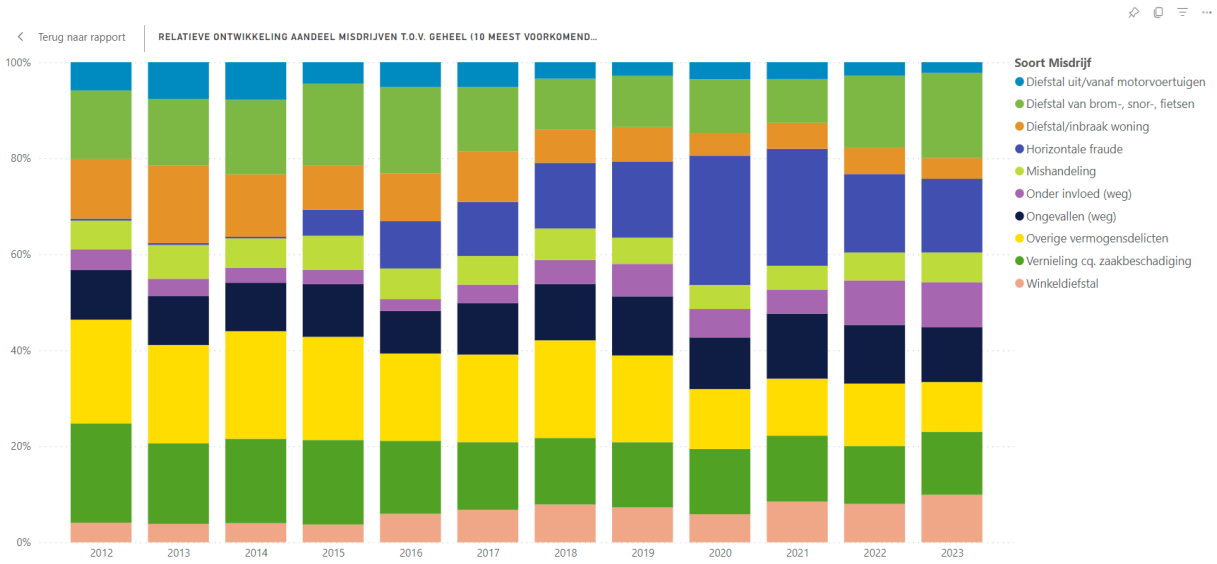
Digitale veiligheid

Horizontale fraude

Hoewel horizontale fraude een vrij brede categorie is waarin veel verschillende vormen van fraude tussen burgers en/of rechtspersonen onderling vallen, zoals identiteitsfraude, zorgfraude en faillissementsfraude, lijkt digitale fraude hier een belangrijk deel van uit te

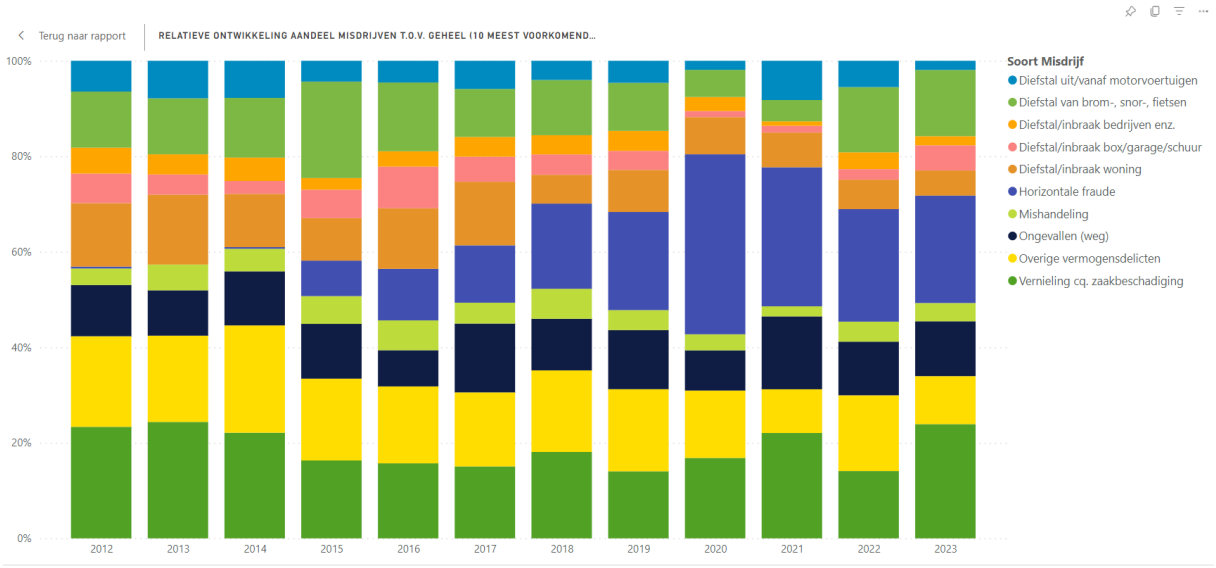
maken. Het omvat namelijk ook fraude met online handel, voorschotfraude en fraude met betaalproducten. Dit vindt in toenemende mate online plaats.

Dit wordt duidelijk wanneer we naar de volgende diagram kijken. We zien dat regiobreed het aandeel horizontale fraude in het geheel van geregistreerde misdrijven de laatste jaren ontzettend is toegenomen. Vooral in de coronajaren 2020 en 2021 vormde horizontale fraude respectievelijk zo'n 27 en 23 procent van het totaal aantal geregistreerde misdrijven, hoewel het in 2022 weer wat lijkt afgezwakt.

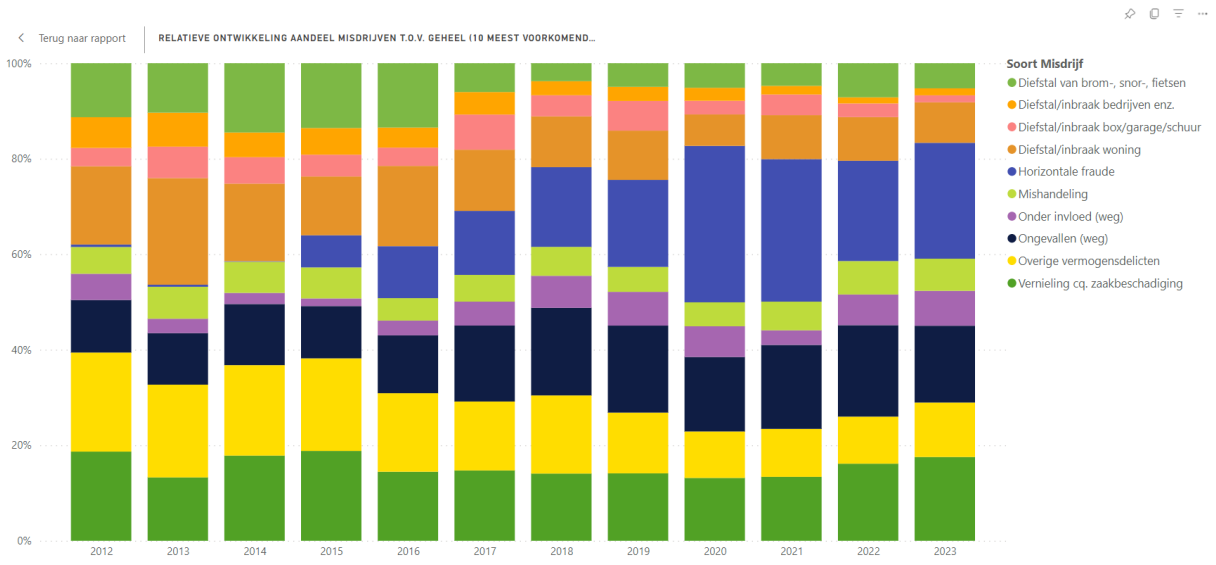

Figuur 16. Verhoudingen tussen de tien meest voorkomende misdrijven, IJsselstreek, 2012 - 2023.

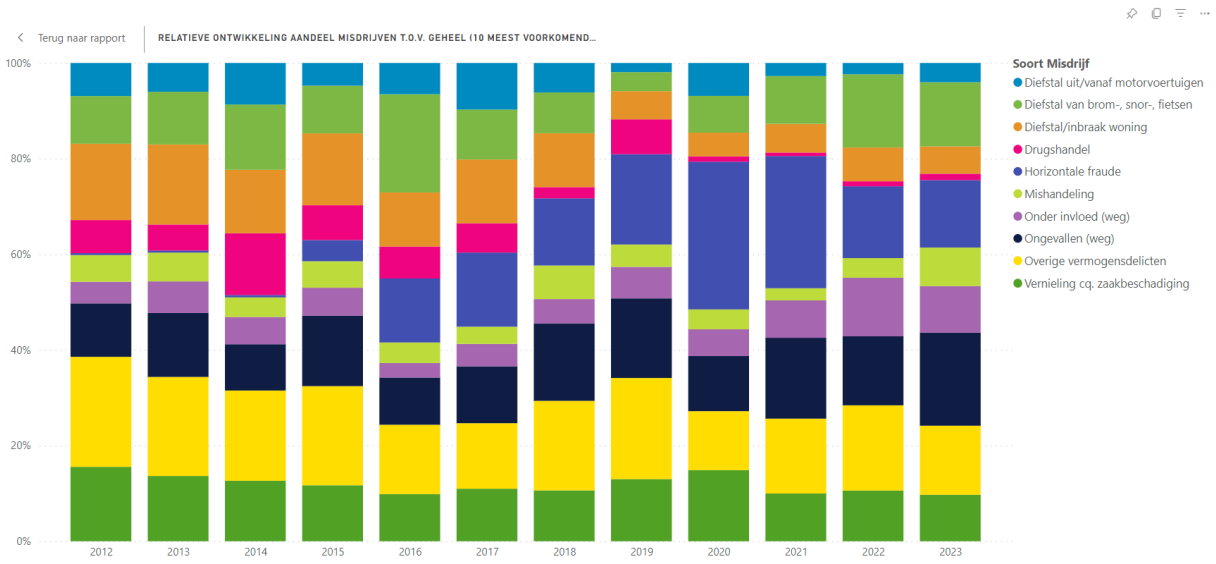
In sommige gemeenten ligt het aandeel van horizontale fraude nog veel hoger. In Brummen bijvoorbeeld bedroeg het aandeel van horizontale fraude in 2020 zo'n 38 procent van het totaalaantal van de tien meest voorkomende misdrijven. In Lochem en Voorst zien we eenzelfde patroon. Zutphen, daarentegen, kende een veel gedifferentieerder criminaliteitspatroon. Hier zien we dat in 2020 horizontale fraude slechts 21 procent van het geheel innam.

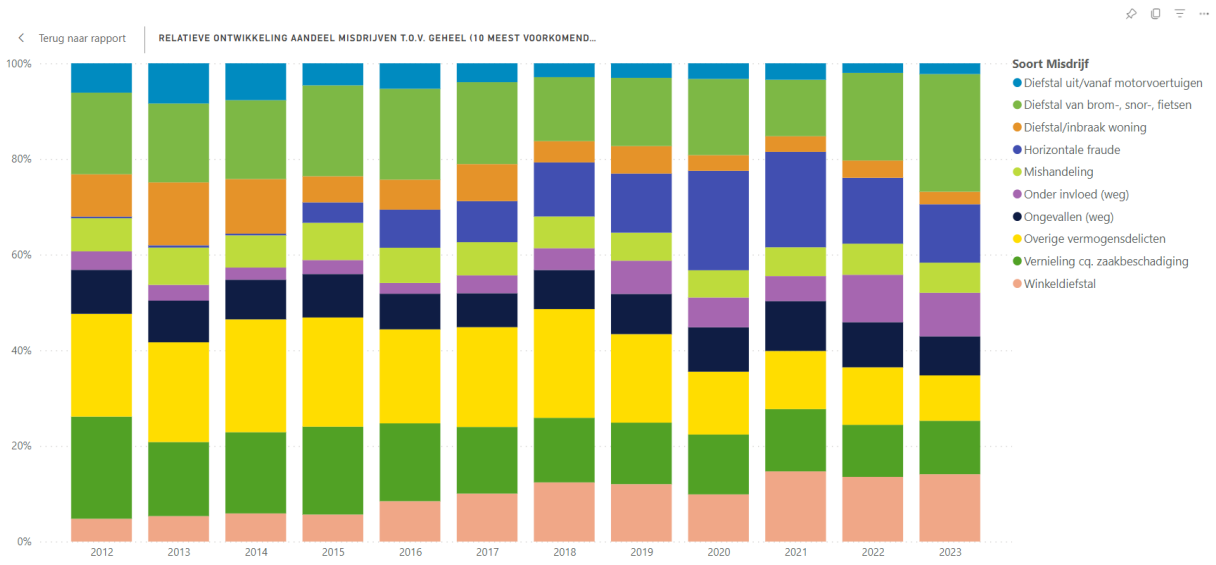
Figuur 17. Verhoudingen tussen de tien meest voorkomende misdrijven, Brummen, 2012 - 2023.

Figuur 18. Verhoudingen tussen de tien meest voorkomende misdrijven, Lochem, 2012 - 2023.

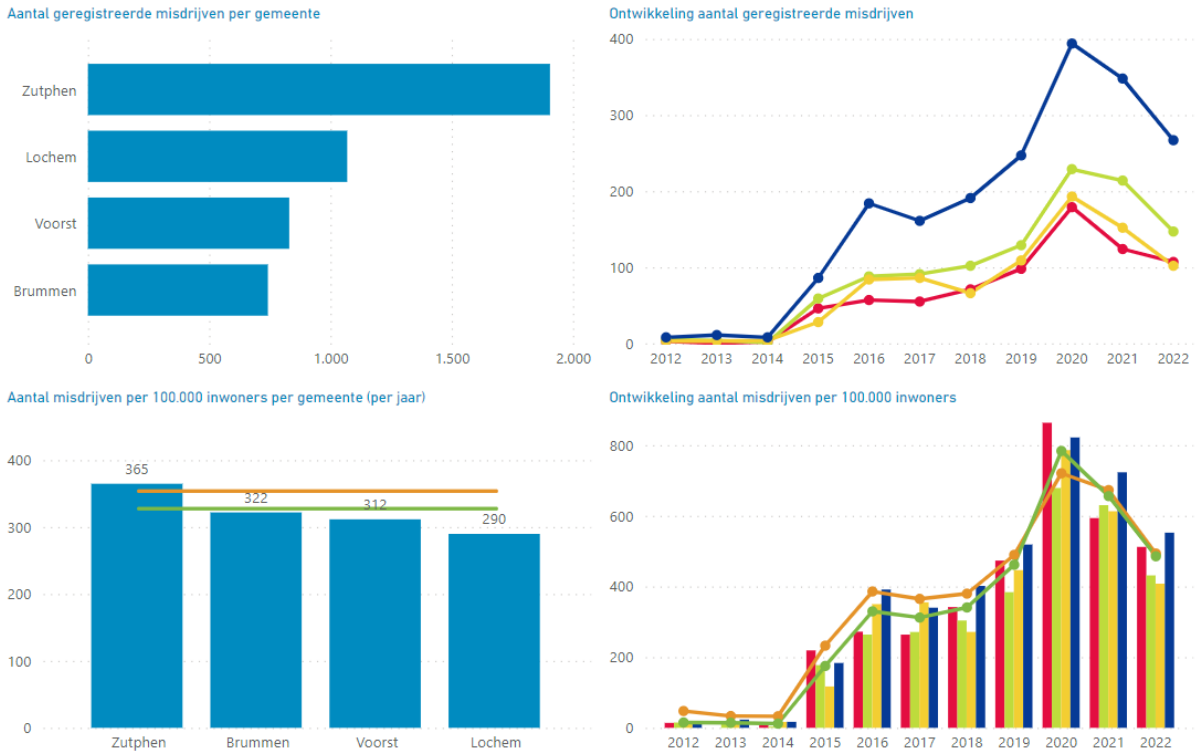
Figuur 19. Verhoudingen tussen de tien meest voorkomende misdrijven, Voorst, 2012 – 2023.

Figuur 20. Verhoudingen tussen de tien meest voorkomende misdrijven, Zutphen, 2012 - 2023.

In totaal werd horizontale fraude 4.546 keer geregistreerd in IJsselstreek in de periode 2012 – 2021. Wanneer we kijken naar de relatieve cijfers van het aantal registraties van horizontale fraude per 100.000 inwoners dan zien we dat horizontale fraude weinig plaatsgebonden is. Geen enkele andere vorm van misdrijf kent zo'n even gespreid patroon. Dit doet nogmaals vermoeden dat het hier inderdaad om digitale fraude gaat. Hoewel Zutphen qua absolute cijfers de meeste registraties van horizontale fraude in IJsselstreek kende (1.905), neemt horizontale fraude een nagenoeg zelfde plaats in als in de andere gemeenten in IJsselstreek wanneer de meldingen per 100.000 inwoners worden vergeleken. Ook het nationaal en

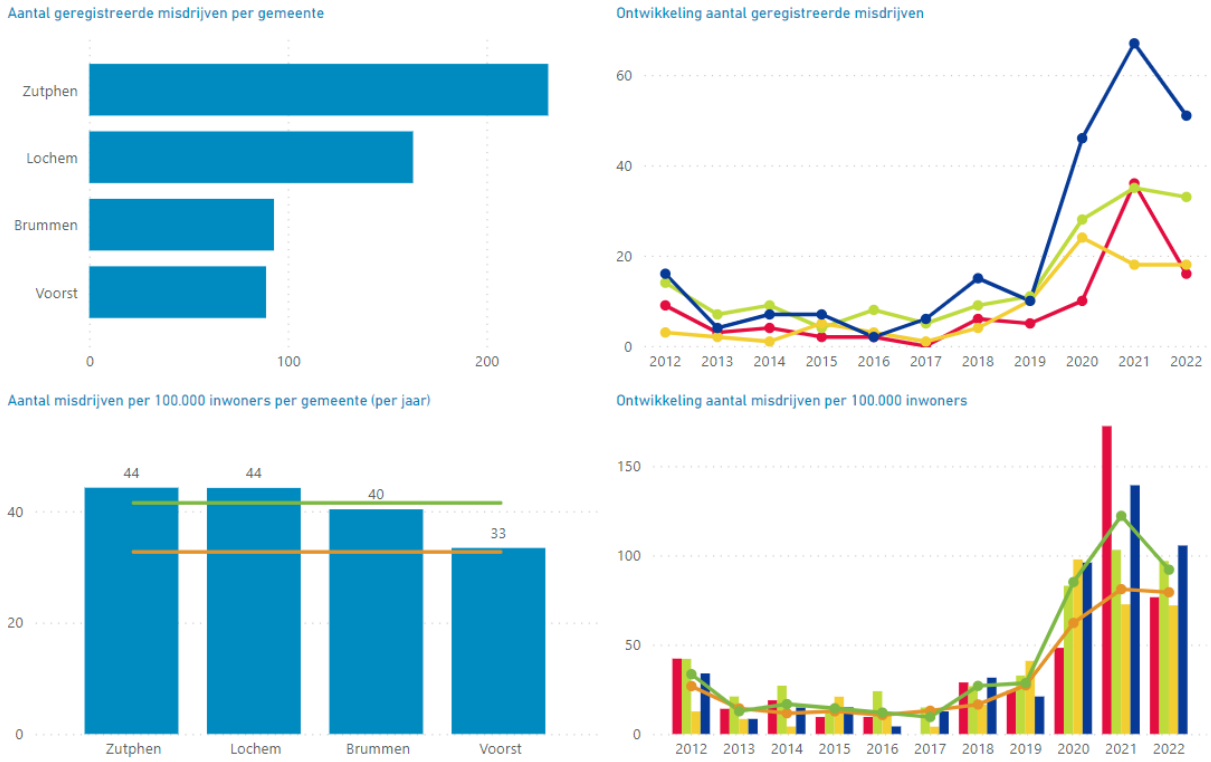
regionaal gemiddelde liggen met respectievelijk 354 en 328 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners ontzettend dicht bij elkaar.

Figuur 21. Horizontale fraude in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Cybercrime

Horizontale fraude is niet hetzelfde als cybercrime. Onder cybercrime worden ‘alle vormen van bezitsaantasting waarbij de computer zowel het middel als het doel is’ verstaan. Met andere woorden, dit omvat vooral hacken en het stelen van data. Hoewel cybercrime een niet veelvuldig voorkomend misdrijf is (in IJsselstreek is het misdrijf zo’n 576 keer geregistreerd in de periode 2012 – 2022), zien we toch opvallende patronen. Zo ligt het regionaal gemiddelde met jaarlijks 42 registraties per 100.000 inwoners boven het nationaal gemiddelde van 33 registraties per 100.000 inwoners. Over de gehele lijn zien we een stijging – vooral sinds 2020. Met name de pieken in Zutphen en Brummen in 2021 vallen op. Zutphen liet in 2021 een totaalaantal van 67 registraties zien. In Brummen werden er 36 geregistreerd, maar relatief vertaalt dit zich naar een aantal (172) boven het nationaal gemiddelde van 81 per 100.000 inwoners in 2021.

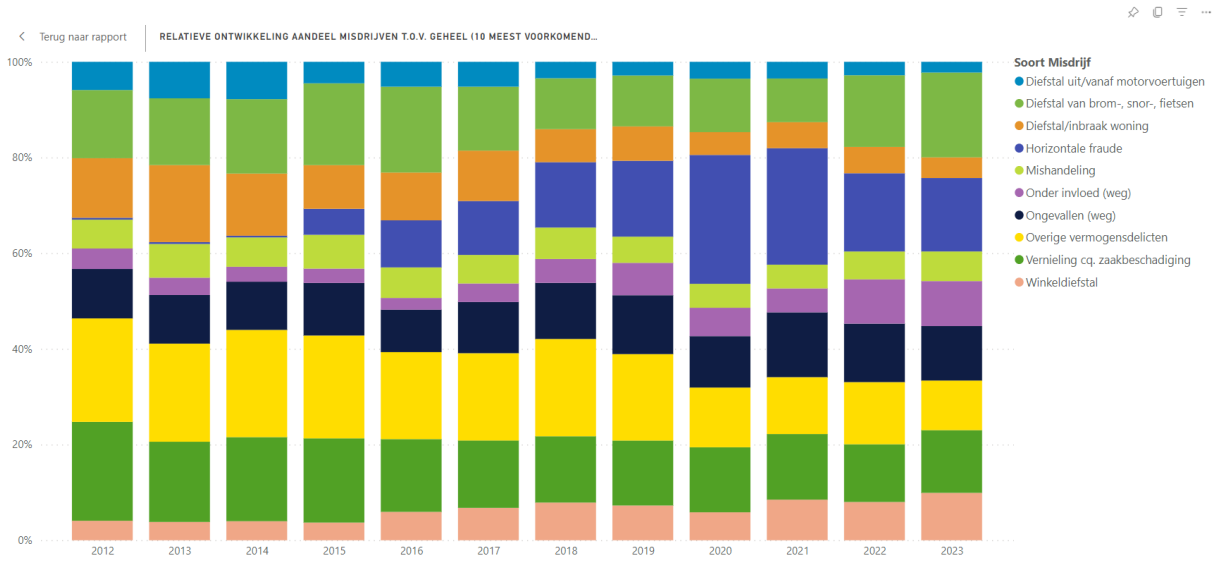

Figuur 22. Cybercrime in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Verkeersveiligheid

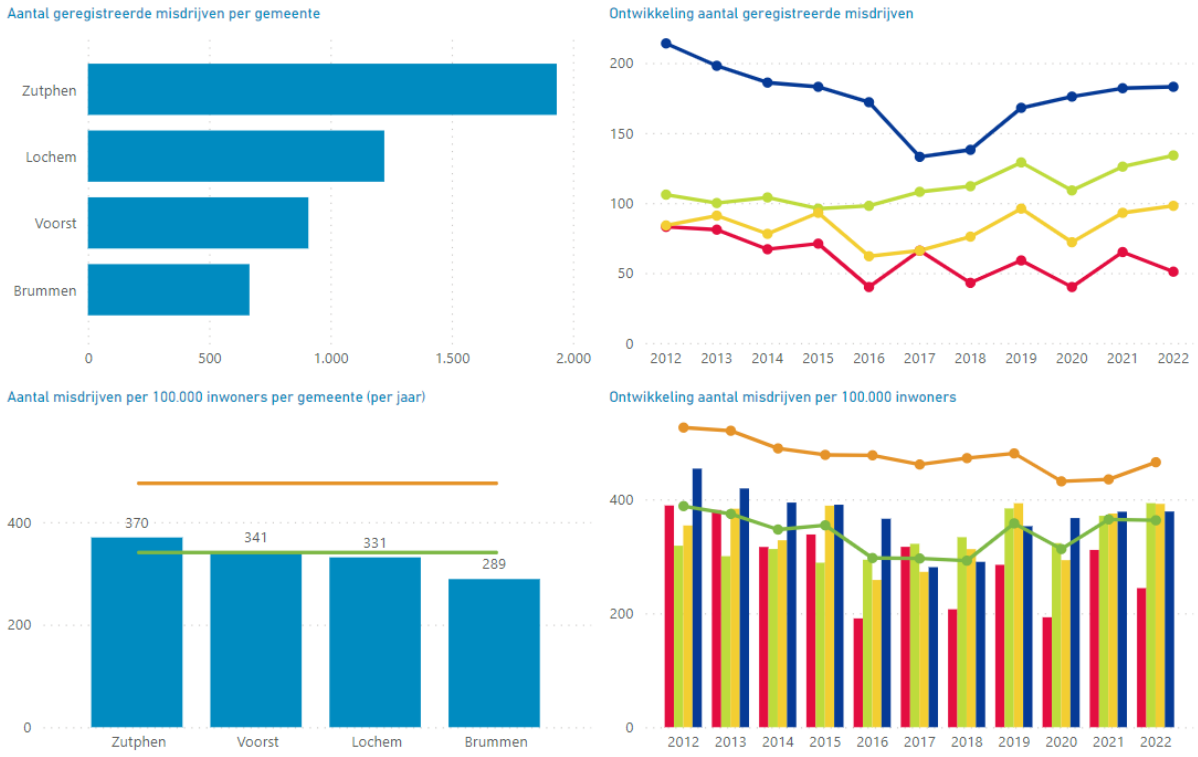
Ongevallen (weg)

Ongevallen op de weg (zoals verkeersongevallen met letsel en/of dodelijke afloop) hebben een belangrijk aandeel in het totaal aantal misdrijven in het team IJsselstreek (zie de paarse balken in de figuur hieronder). In de meeste jaren schommelt dit tussen de 10 en 13 procent van het totaalaantal van de tien meest geregistreerde misdrijven.

Figuur 23. Verhoudingen tussen de tien meest voorkomende misdrijven, IJsselstreek, 2012 - 2023.

Hierin zijn wel verschillen tussen gemeenten waar te nemen. In Voorst en Lochem nemen ongevallen op de weg met respectievelijk 909 en 1.222 een tweede en een derde plek in van de meest voorkomende misdrijven en schommelt het aandeel tussen de 15 en 20 procent van het totaal aantal van de tien meest geregistreerde misdrijven. In Zutphen nemen ongevallen op de weg een vijfde plaats in. Hoewel er met 1.933 registraties meer ongevallen op de weg zijn, schommelt het aandeel zo rond de 8 en 10 procent.

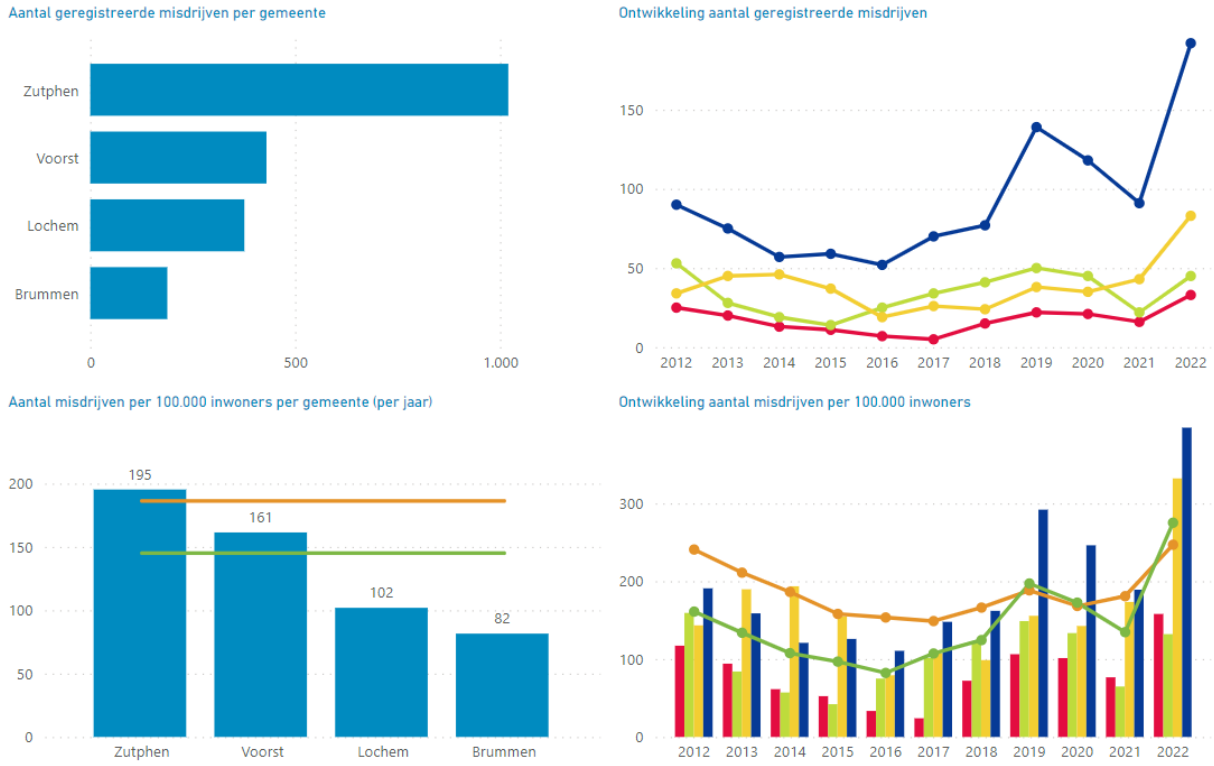
Figuur 24. Ongevallen op de weg, IJsselstreek, 2012 - 2022.

In totaal zijn er 4.730 ongevallen op de weg geregistreerd in IJsselstreek in de periode 2012 – 2022. Hiermee neemt dit misdrijf de vierde plek in van meest voorkomende misdrijven. Qua ontwikkeling verandert er ook niet zoveel. De jaarlijkse registraties in de regio schommelen rond de 400, en lieten in de periode 2016 – 2018 een kleine dip zien, maar zijn alweer tijden op het niveau van voordien.

Het regionaal relatieve gemiddelde ligt met 341 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners onder het nationaal gemiddelde van 476 registraties per 100.000 inwoners. Tussen gemeenten zitten relatief maar weinig verschillen. Zutphen kent met 370 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners relatief de meeste ongevallen op de weg, terwijl Brummen er 289 per 100.000 inwoners kent.

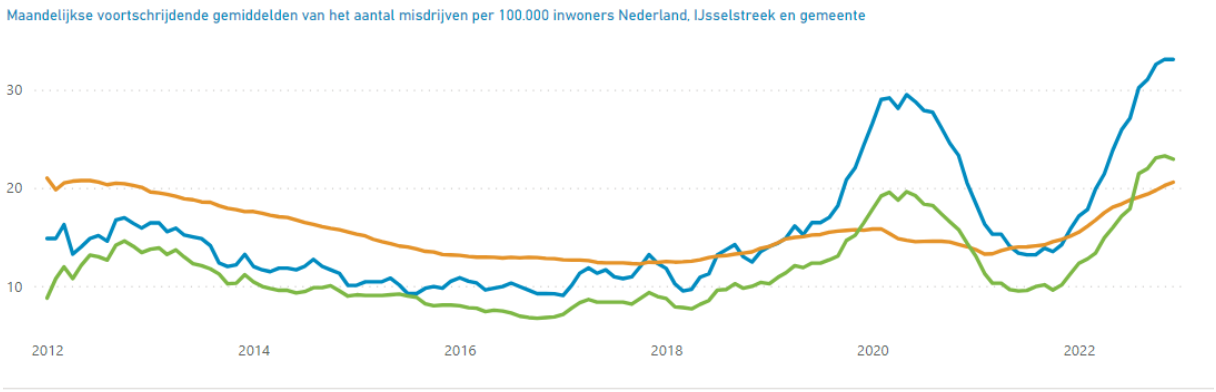
Onder invloed (weg)

Rijden onder invloed is in totaal 2.199 maal geregistreerd in IJsselstreek in de periode 2012 – 2022. Terwijl het regionaal relatieve gemiddelde en het nationaal relatieve gemiddelde met respectievelijk 145 en 186 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners niet zoveel van elkaar verschillen, zijn er wel duidelijke onderlinge verschillen tussen gemeenten te ontwaren. Zutphen voert de lijst aan met 195 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners, gevolgd door Voorst, Lochem en Brummen, met respectievelijk 161, 102 en 82 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners.

Figuur 25. Onder invloed (weg), IJsselstreek, 2012 - 2022.

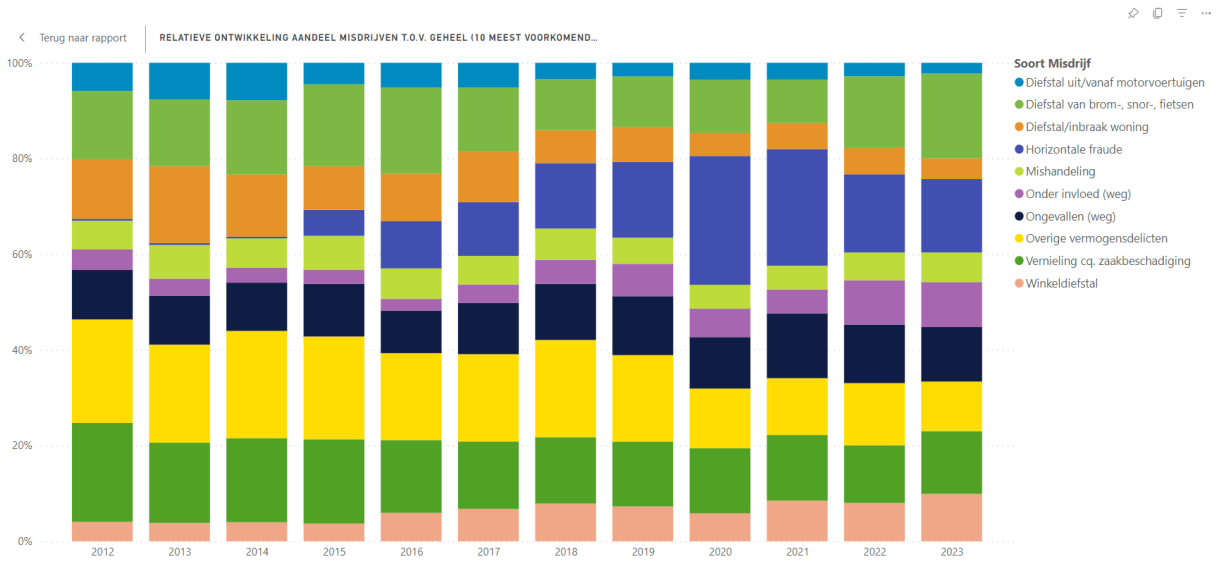
De afgelopen jaren zien we met name in Zutphen een stijging in het aantal registraties. In de jaren 2019, 2020 en 2022 werden in Zutphen meer registraties per 100.000 inwoners gedaan dan landelijk. Kijken we naar het maandelijks voortschrijdend gemiddelde in Zutphen, dan zijn er twee pieken te zien: in de eerste maanden van 2020 en in 2022 (zie hieronder). Ook Voorst komt met 332 registraties per 100.000 inwoners in 2022 boven het nationaal gemiddelde uit. Bijna alle registraties in 2022 vonden plaats binnen één maand en in één buurt. Mogelijk is dit veroorzaakt door één evenement of controle.

Figuur 26. Maandelijks voortschrijdend gemiddelde van het aantal registraties van rijden onder invloed per 100.000 inwoners, Nederland (oranje lijn), IJsselstreek (groene lijn), en Zutphen (blauwe lijn), 2012 - heden.

Bijlage 1. Reguliere criminaliteit – high impact crimes

Woninginbraken

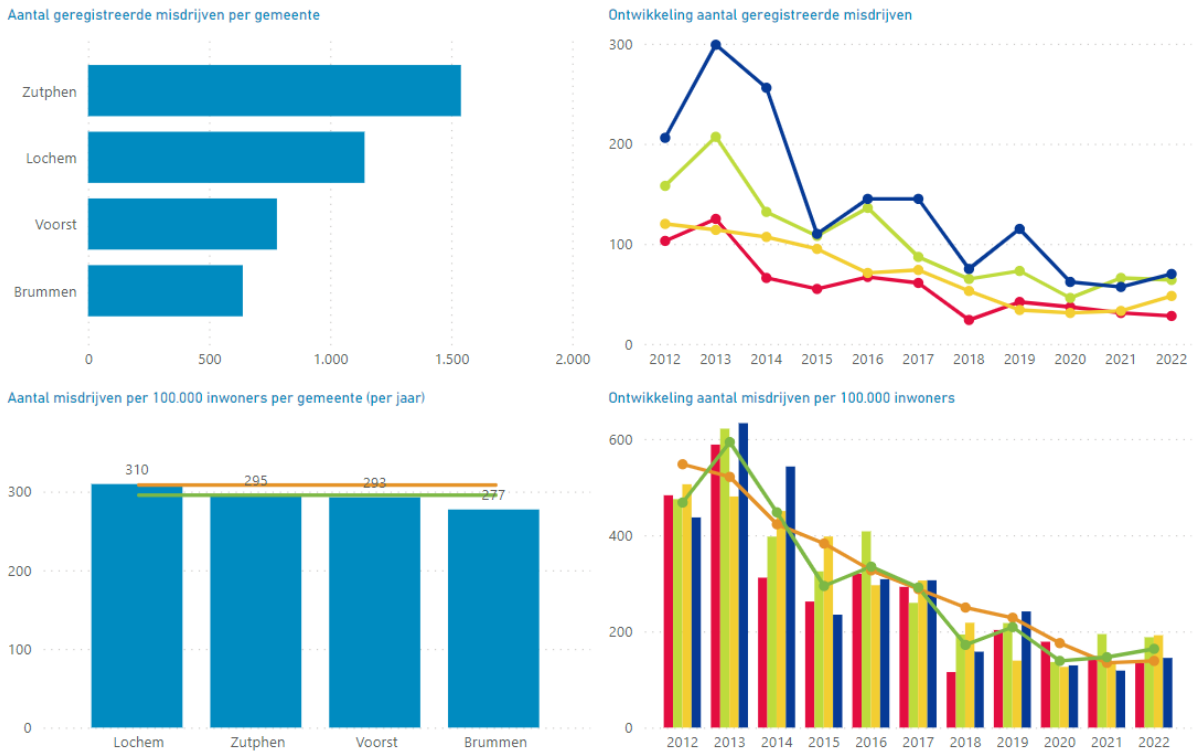

Figuur 27. Verhoudingen tussen de tien meest voorkomende misdrijven, IJsselstreek, 2012 - 2023.

Ten opzichte van andere soorten misdrijven boet woninginbraken (oranje in bovenstaande figuur) regionaal aan belang in de laatste jaren. Rond 2013 bedroeg het aandeel woninginbraken nog zo'n zestien procent van het totaalaantal van de tien meest geregistreerde misdrijven, terwijl dit tegen 2022 al was afgenomen tot vijfeneenhalf procent. Er zijn grote verschillen tussen gemeenten waar te nemen. Deze verschillen doen zich vooral voor in de grootte van het aandeel, niet in de ontwikkeling. In alle gemeenten zien we woninginbraken namelijk in belang afnemen. In Lochem bijvoorbeeld, bedroeg het aandeel van woninginbraken in 2013 nog 22 procent van het totaalaantal van de tien meest geregistreerde misdrijven (n=207), terwijl dit in 2022 nog slechts negen procent bedroeg (n=64). In Zutphen zijn woninginbraken minder van belang. Terwijl woninginbraken in 2013 nog dertien procent van het totaalaantal van de tien meest geregistreerde misdrijven bedroeg (n=299), was dit in 2022 nog slechts vier procent (n=70).

In totaal werden er 4.101 woninginbraken geregistreerd in IJsselstreek in de periode 2012 – 2022, waarbij Zutphen de meeste registraties kende (1.540), gevolgd door Lochem (1.142), Voorst (780) en Brummen (639). Relatief zien we amper verschillen tussen het regionaal gemiddelde van jaarlijks 295 geregistreerde woninginbraken per 100.000 inwoners en het landelijk gemiddelde van jaarlijks 308 registraties per 100.000 inwoners. Alle gemeenten zitten rond deze gemiddeldes, waarbij Brummen met 277 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners de laagste cijfers laat zien en Lochem met 310 registraties per 100.000 inwoners relatief de

hoogste. Zowel absoluut als relatief zien we het aantal woninginbraken gedurende de hele periode afnemen in IJsselstreek.

Figuur 28. Woninginbraken in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Straatroof

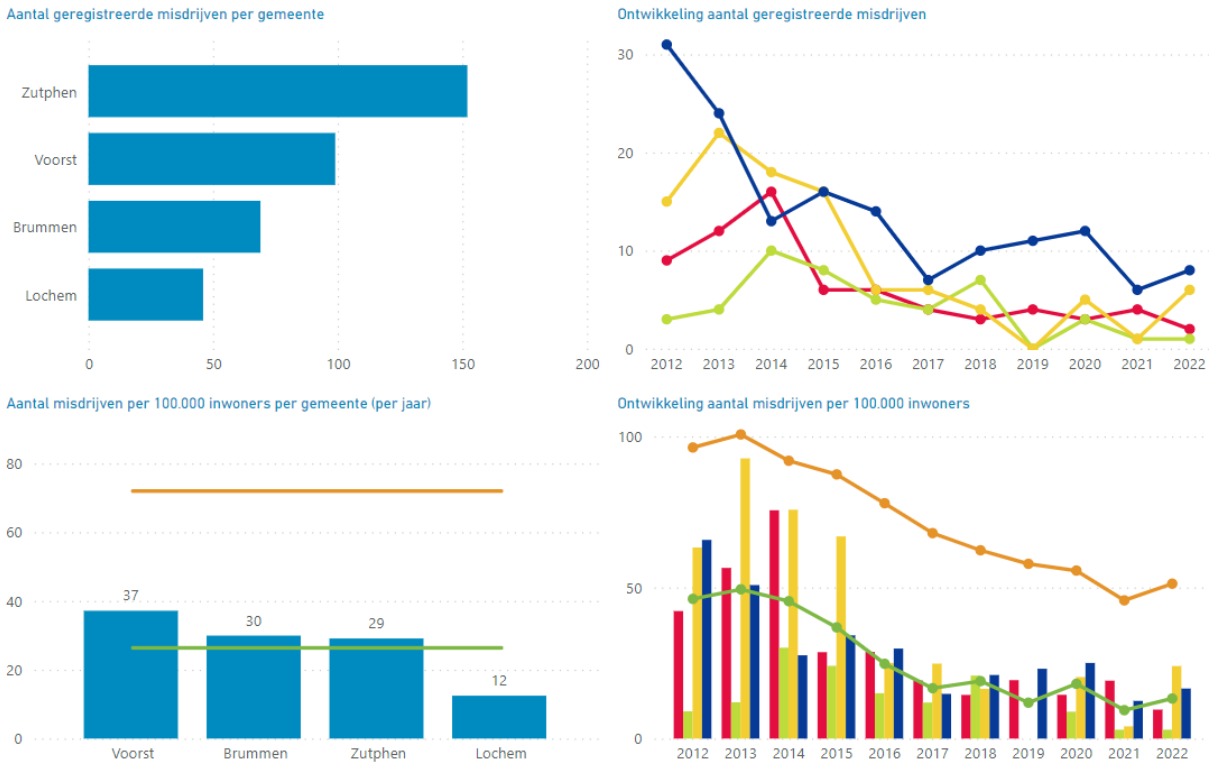
Straatroof is een misdrijf dat amper voorkomt in IJsselstreek. In totaal werden er slechts 63 straatroven geregistreerd in de periode 2012 – 2022, waarvan 43 in Zutphen. Relatief gezien bevindt het aantal straatroven zich met 5 registraties per 100.000 inwoners per jaar regionaal ver onder het Nederlands gemiddelde van 26 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners.

Overvallen

Ook het aantal overvallen is vrij summier in IJsselstreek. In totaal werden er in de periode 2012 – 2022 slechts 33 overvallen geregistreerd. Relatief gezien bevindt het aantal straatroven zich met 2 registraties per 100.000 inwoners per jaar regionaal ver onder het Nederlands gemiddelde van 7 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners.

Diefstal van motorvoertuigen

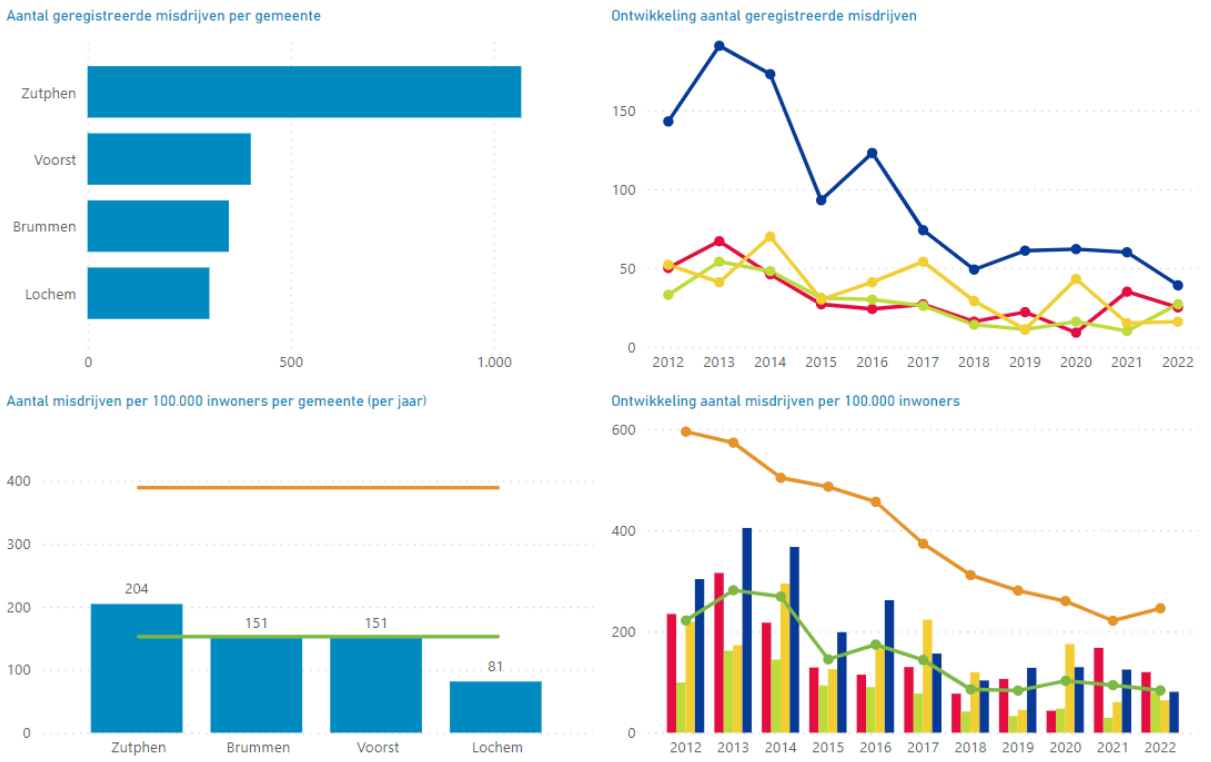
Diefstal van motorvoertuigen is een relatief klein probleem in IJsselstreek. In totaal werden er 366 gevallen geregistreerd in de periode 2012 – 2022. Het regionaal gemiddelde van jaarlijks 26 registraties per 100.000 inwoners ligt ver onder het landelijk gemiddelde van jaarlijks 72 registraties per 100.000 inwoners. Voorst voert de lokale lijst aan met zo'n 37 registraties per 100.000 inwoners. Dit komt grotendeels door relatieve pieken in de periode 2012 – 2015. Het aantal diefstallen van motorvoertuigen blijft gedurende de gehele periode dalen en komt de afgelopen jaren nauwelijks meer voor (zie de figuur hieronder).

Figuur 29. Diefstal van motorvoertuigen in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Diefstal uit/vanaf motorvoertuigen

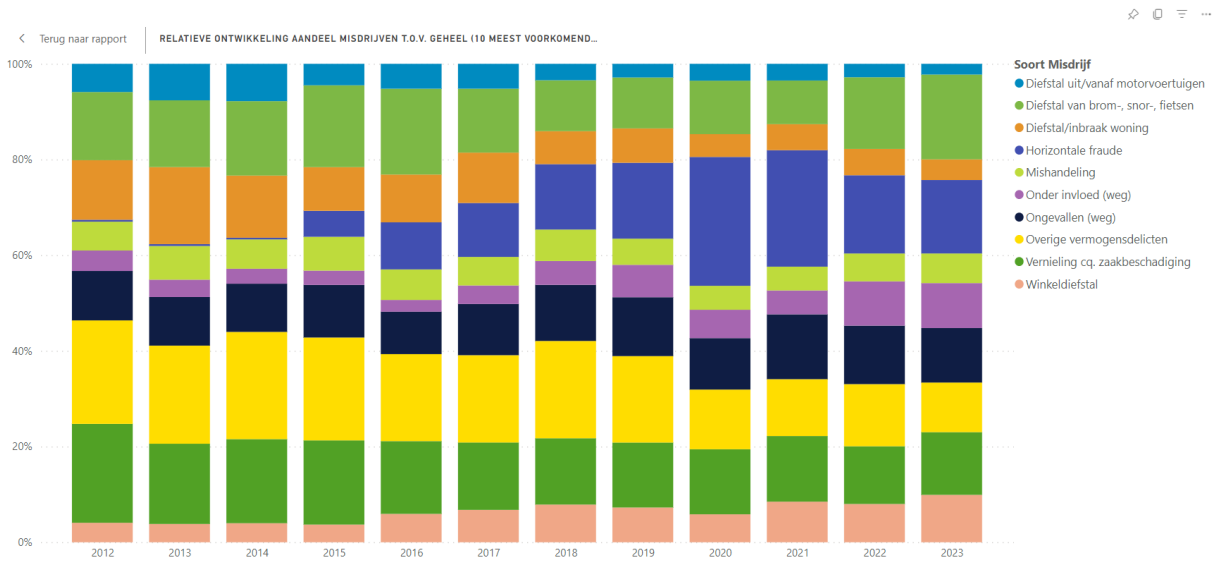
In IJsselstreek is diefstal uit/vanaf motorvoertuigen 2.118 keer geregistreerd in de periode 2012 – 2022. Het regionaal gemiddelde blijft met 153 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners ver achter bij het nationaal gemiddelde van 389 registraties per 100.000 inwoners. Zutphen heeft 204 registraties per 100.000 inwoners per jaar en ligt daarmee iets boven het regionaal gemiddelde. Lochem ligt er met 81 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners ver onder. Qua ontwikkeling zien we al jarenlang een daling (zie hieronder).

Figuur 30. Diefstal uit en vanaf motorvoertuigen in IJsselstreek, 2012 - 2022.

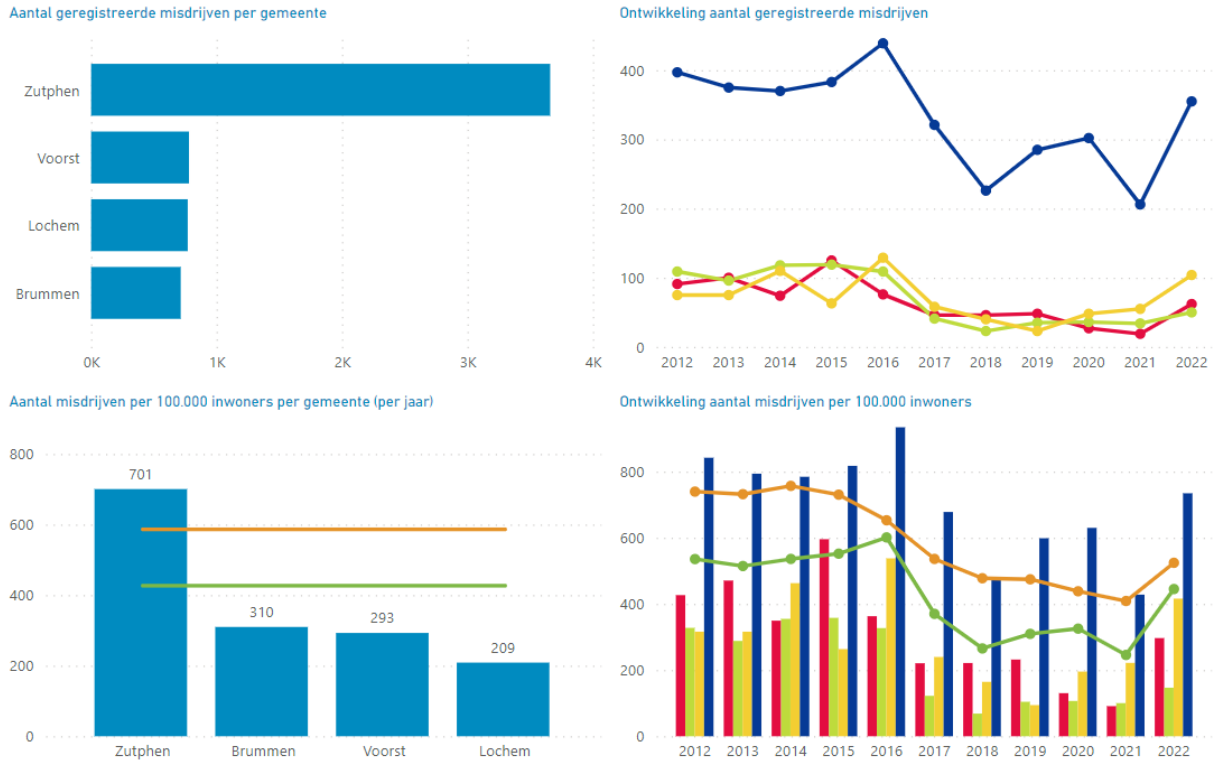
Diefstal van fietsen en brom- en snorfietsen

Ten opzichte van andere soorten misdrijven boet dit type misdrijf (groen in onderstaande figuur) regionaal aan belang in de laatste jaren – hoewel er momenteel weer een stijging is waar te nemen. In 2015 bedroeg het aandeel fietsendiefstallen nog zo'n zeventien procent van het totaalaantal van de tien meest geregistreerde misdrijven, terwijl dit tegen 2021 al was afgenomen tot negen procent. In 2022 bedraagt het aandeel weer zo'n vijftien procent. Er zijn grote verschillen tussen gemeenten waar te nemen. In Lochem bijvoorbeeld, bedroeg het aandeel van fietsendiefstallen in 2014 nog 14,5 procent van het totaalaantal van de tien meest geregistreerde misdrijven (n=118), terwijl dit in 2022 nog zeven procent bedroeg (n=50). In Zutphen blijft het aandeel fietsendiefstallen aanzienlijk. Terwijl fietsendiefstallen in 2015 negentien procent van het totaalaantal van de tien meest geregistreerde misdrijven bedroeg (n=383), was dit in 2022 achttien procent (n=355).

Figuur 31. Verhoudingen tussen de tien meest voorkomende misdrijven, IJsselstreek, 2012 - 2023.

In de periode 2012 – 2022 zijn er 5.923 gevallen van diefstal van brom-, snor-, fietsen geregistreerd in IJsselstreek, waarvan verreweg het grootste aantal (3.659) in Zutphen. Zutphen steekt hiermee zowel absoluut als relatief (met gemiddeld 701 registraties per 100.000 inwoners per jaar) met kop en schouder boven Brummen, Voorst en Lochem uit die respectievelijk 310, 293 en 209 registraties per 100.000 inwoners per jaar kennen. Ook ligt Zutphen enigszins boven het landelijk gemiddelde van jaarlijks 586 registraties per 100.000 inwoners per jaar.

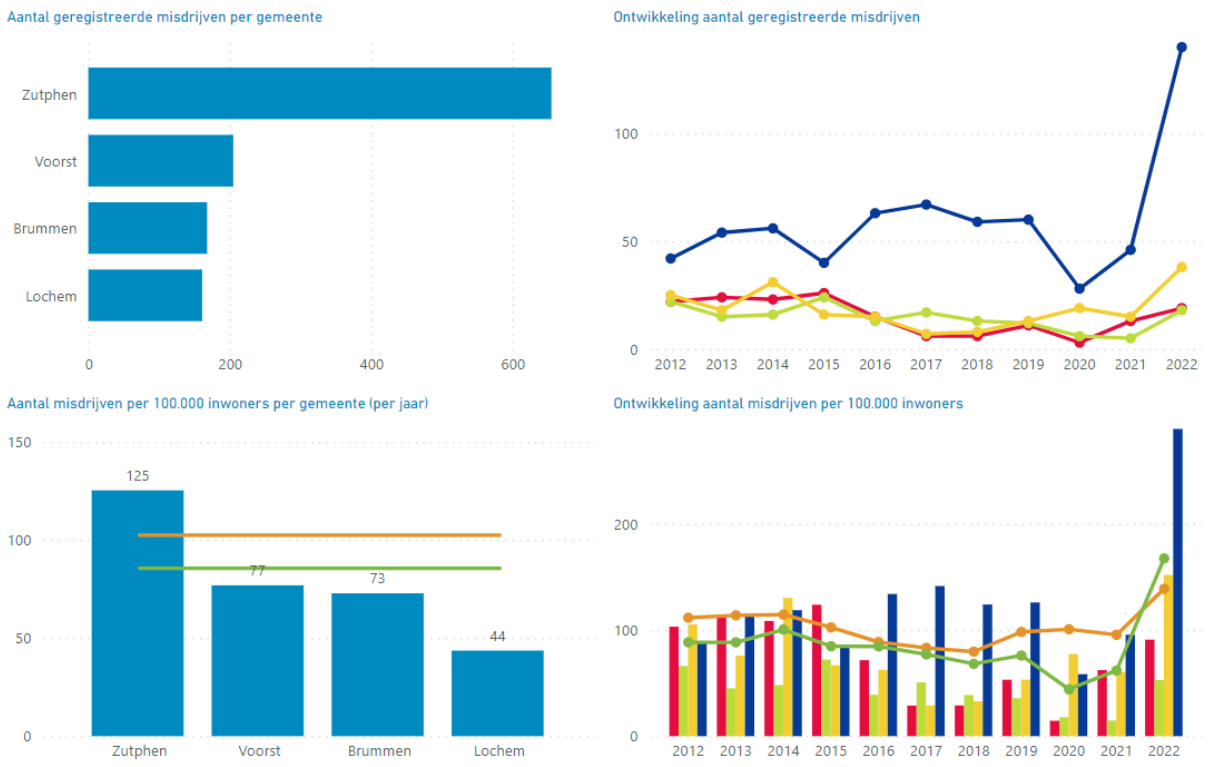

Figuur 32. Diefstal van fietsen en brom- en snorfietsen in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Regionaal schommelde het aantal registraties in de jaren 2012 – 2016 zo rond de 650 tot 700 registraties per jaar, waarna een vijftal jaren volgden waarin er zo'n 300 tot 400 registraties per jaar minder werden geregistreerd. In 2022 is echter weer een stijging zichtbaar. Deze ontwikkeling doet zich voor in alle vier gemeenten, maar lijkt sterker geaccentueerd in Zutphen.

Diefstal af/uit/van overige voertuigen

Diefstal af/uit/van overige voertuigen (anders dan een personenauto, motorfiets, fiets, bromfiets/snorfiets, vrachtauto, bestelauto of vaartuig) kwam in totaal 1.189 keer voor in IJsselstreek in de periode 2012 – 2022.

Figuur 33. Diefstal af/uit/van overige voertuigen in IJsselstreek, 2012 - 2022.

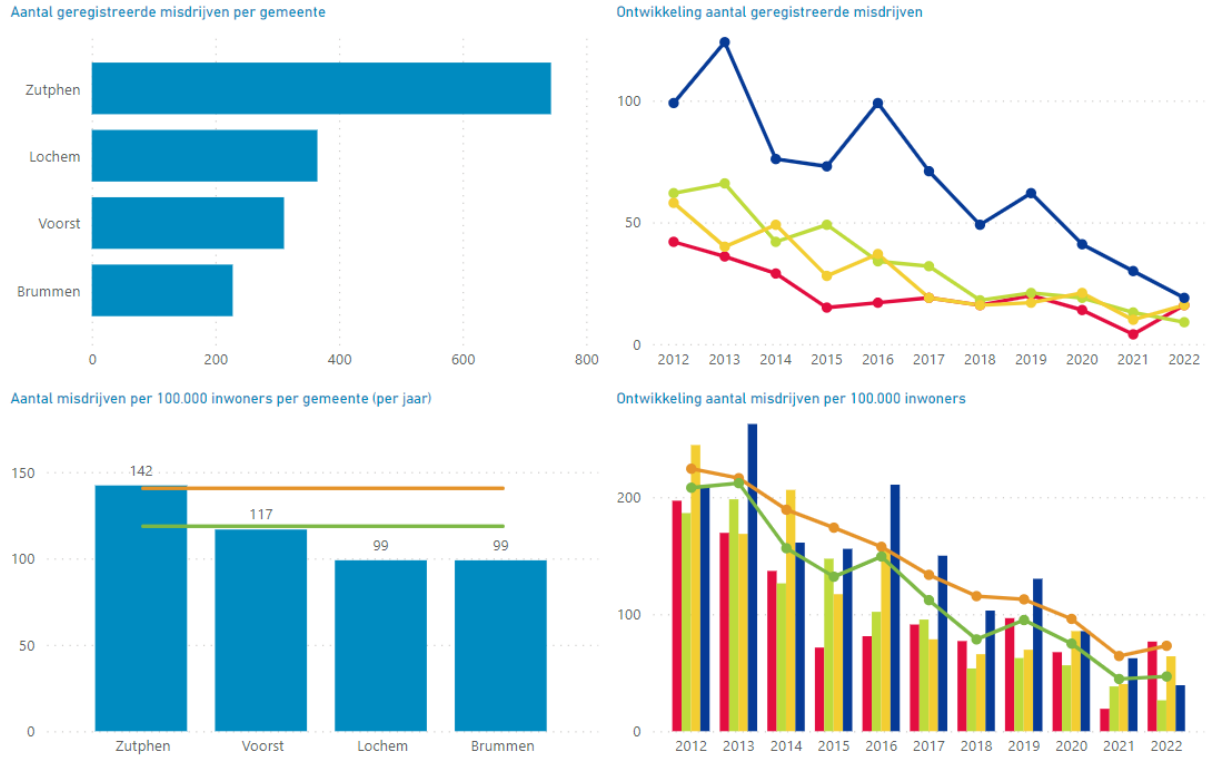
Zutphen zit met 125 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners per jaar boven zowel het regionaal gemiddelde van 86 registraties per 100.000 inwoners per jaar en het nationaal gemiddelde van 103 registraties per 100.000 inwoners per jaar. Zoals hieronder blijkt, kan dit het resultaat zijn van enige vertekening omdat 2022 een grote piek aan registraties laat zien.

De ontwikkeling is vrij stabiel, en schommelt voor Zutphen zo rond de 50 registraties per jaar, terwijl de overige gemeenten een lichte daling laten zien. In 2022 is echter een grote piek te zien in zowel Zutphen als Voorst. Zutphen heeft relatief met 290 registraties per 100.000 inwoners in 2022 zelfs dubbel zoveel registraties als het landelijk gemiddelde. Omdat de registraties in dat jaar in één of twee maanden gebeurden, lijkt het om een golf van diefstallen te gaan.

Diefstal/inbraak bij bedrijven

Diefstal en inbraak bij bedrijven is in totaal 1.647 keer geregistreerd in IJsselstreek in de periode 2012 – 2022.

Zutphen bevindt zich relatief gezien met gemiddeld jaarlijks 142 registraties per 100.000 inwoners op het Nederlands gemiddelde van 141 registraties per 100.000 inwoners. Voorst, Lochem en Brummen zitten met respectievelijk 117, 99 en 99 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners onder het regionaal gemiddelde van jaarlijks 119 registraties per 100.000 inwoners.

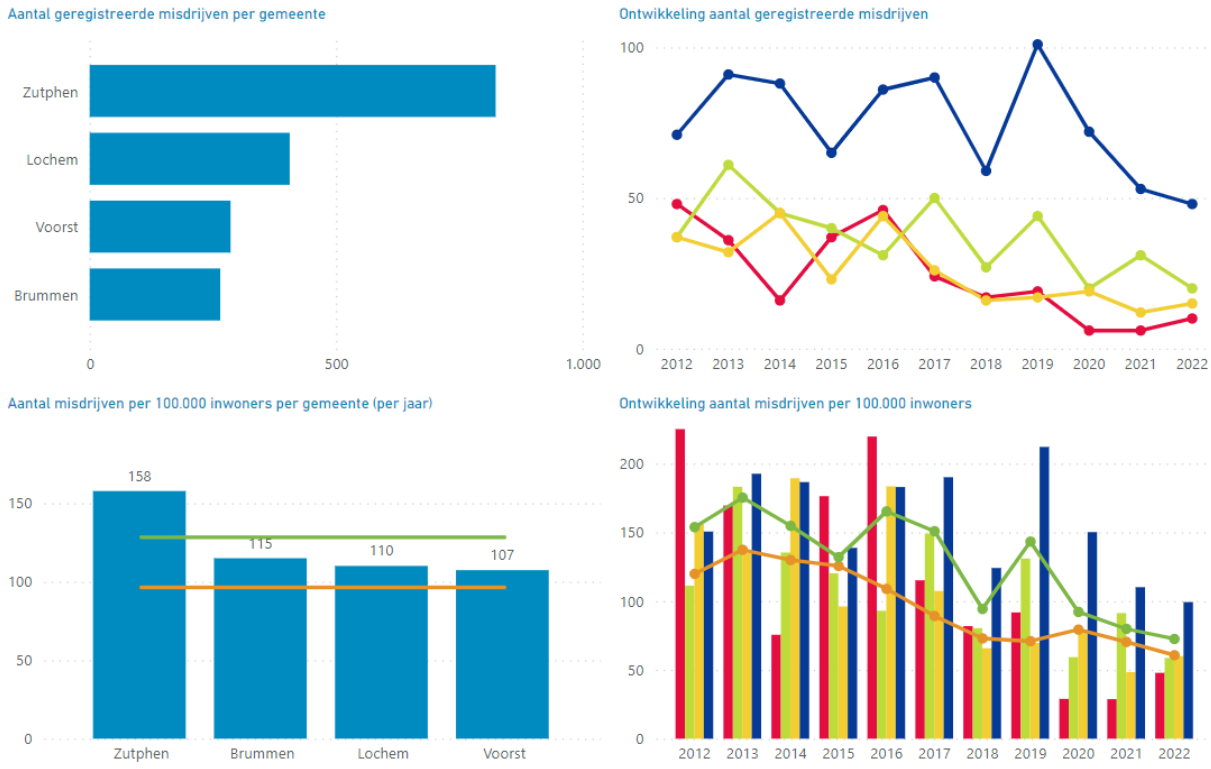
Figuur 34. Diefstal en inbraak bij bedrijven in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Gedurende de gehele periode is er voor alle vier gemeenten een dalende trend waar te nemen. In 2022 waren er regiobreed nog maar 60 registraties, tegenover 266 registraties in 2013.

Brummen laat sinds begin 2022 echter wel een stijging van het voortschrijdend gemiddelde zien en komt boven het nationaal gemiddelde uit in december 2022. Het aantal misdrijven per 100.000 inwoners ligt daarmee in 2022 boven zowel het regionaal als het nationaal gemiddelde en is met 77 registraties per 100.000 inwoners hoger dan dat van de andere gemeenten.

Diefstal/inbraak box/garage/schuur

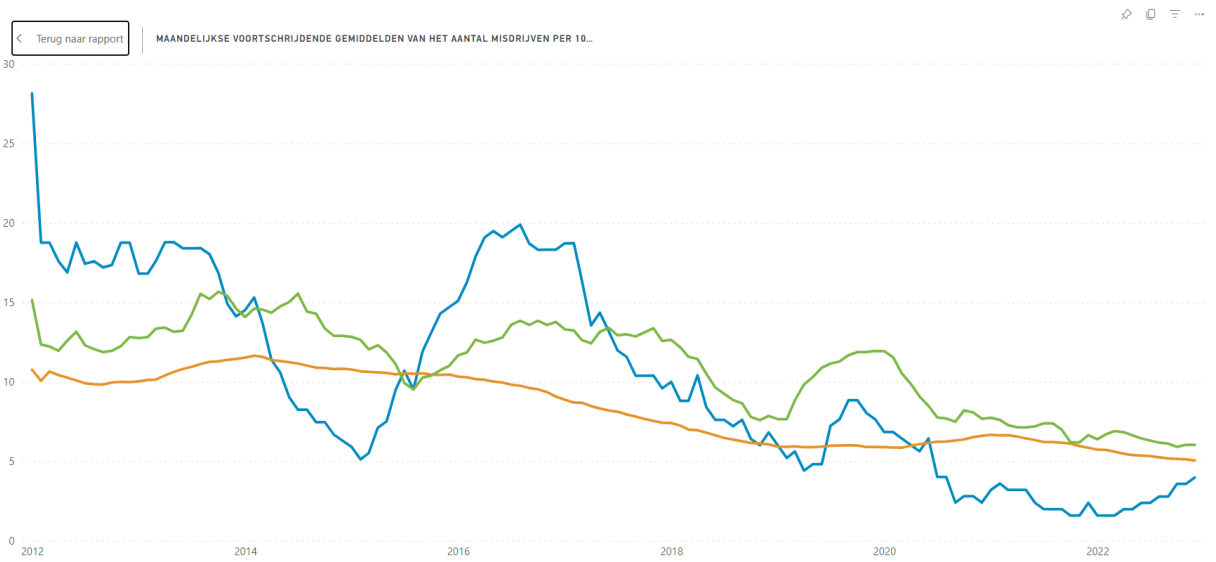
Diefstal en inbraak in garages en schuren werd in totaal 1.781 maal geregistreerd en is daarmee een misdrijf dat naar verhouding veel voorkomt in het team IJsselstreek. Relatief gezien scoren de vier gemeenten van IJsselstreek boven het nationaal jaarlijks gemiddelde van 96 registraties per 100.000 inwoners. Het regionaal gemiddelde ligt met 128 registraties per 100.000 inwoners dan ook boven het nationaal gemiddelde. Zutphen scoort met 158 registraties per 100.000 inwoners relatief hoger dan de overige gemeenten.

Figuur 35. Diefstal en inbraak in boxen, garages en schuren in IJsselstreek, 2012 - 2022.

We zien in deze regio al jaren een daling en de verschillen tussen de de regionale en nationale gemiddelden zijn de laatste jaren nagenoeg verwaarloosbaar. Terwijl de andere gemeenten

de afgelopen jaren rond of onder het nationaal gemiddelde scoren, blijft Zutphen boven het regionaal en nationaal gemiddelde registreren. Brummen en Voorst bevinden zich daarentegen al een geruime tijd onder het nationaal voortschrijdend gemiddelde (zie het voorbeeld van Brummen in de blauwe lijn in de figuur hieronder).

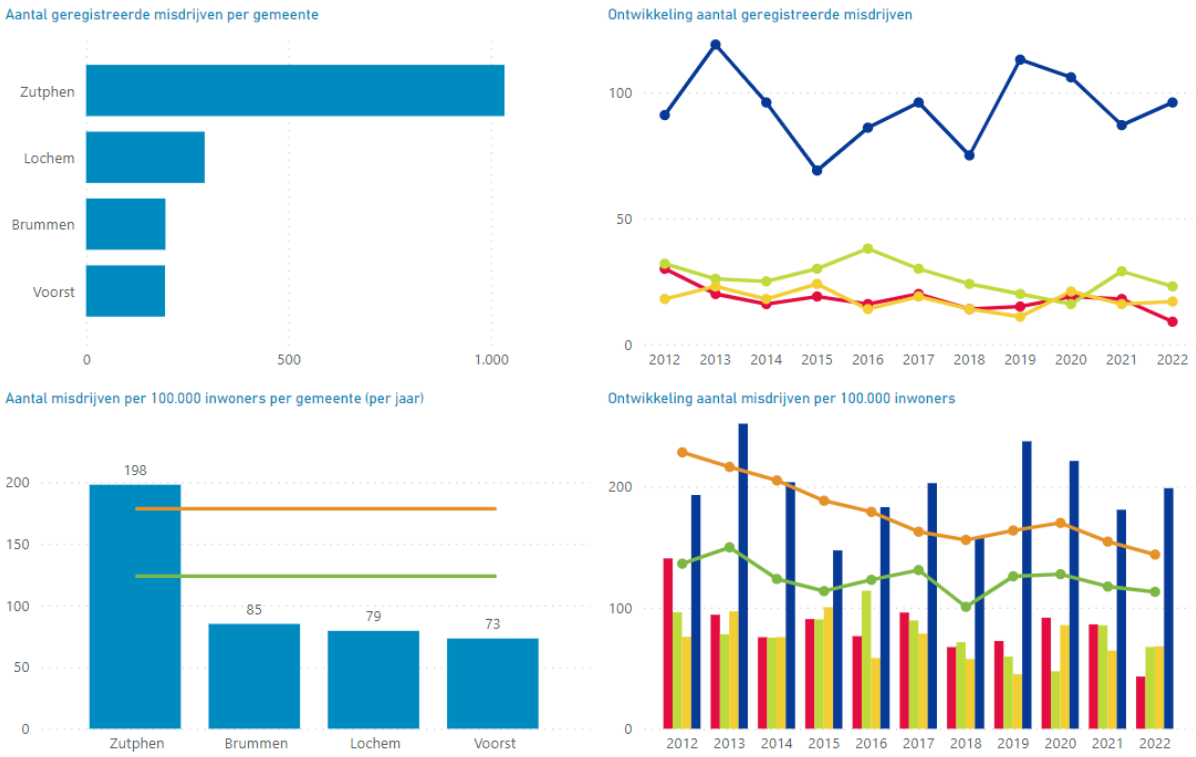

Figuur 36. Maandelijks voortschrijdend gemiddelde van het aantal registraties van diefstallen in boxen, garages en schuren per 100.000 inwoners, Nederland (oranje lijn), IJsselstreek (groene lijn), en Brummen (blauwe lijn), 2012 - heden.

Bedreiging

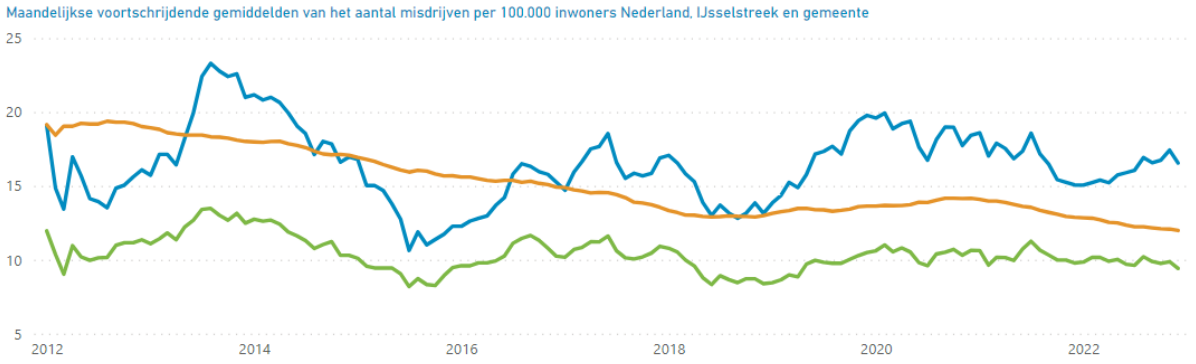
In de periode 2012 – 2022 werden er 1.718 gevallen van bedreiging geregistreerd in IJsselstreek, waarvan 1.034 in Zutphen. Deze gemeente registreert daarmee maar liefst 60 procent van alle registraties van bedreigingen in deze regio.

Terwijl Brummen, Lochem en Voorst met respectievelijk 85, 79 en 73 registraties per 100.000 inwoners per jaar, ver onder het landelijk gemiddelde van 178 registraties per 100.000 inwoners vallen, ligt Zutphen er met 198 registraties per 100.000 per jaar boven, en zelfs ver boven het regionaal jaarlijks gemiddelde van 124 registraties per 100.000 inwoners.

Figuur 37. Bedreigingen in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Terwijl het nationale voortschrijdend gemiddelde licht lijkt te dalen gedurende de gehele periode, blijft dat van de regio enigszins stabiel (zie de figuur hieronder). Dit is grotendeels toe te schrijven aan het voortschrijdend relatieve gemiddelde van Zutphen dat sinds 2019 onverminderd hoog blijft (zie de blauwe lijn in de figuur hieronder).

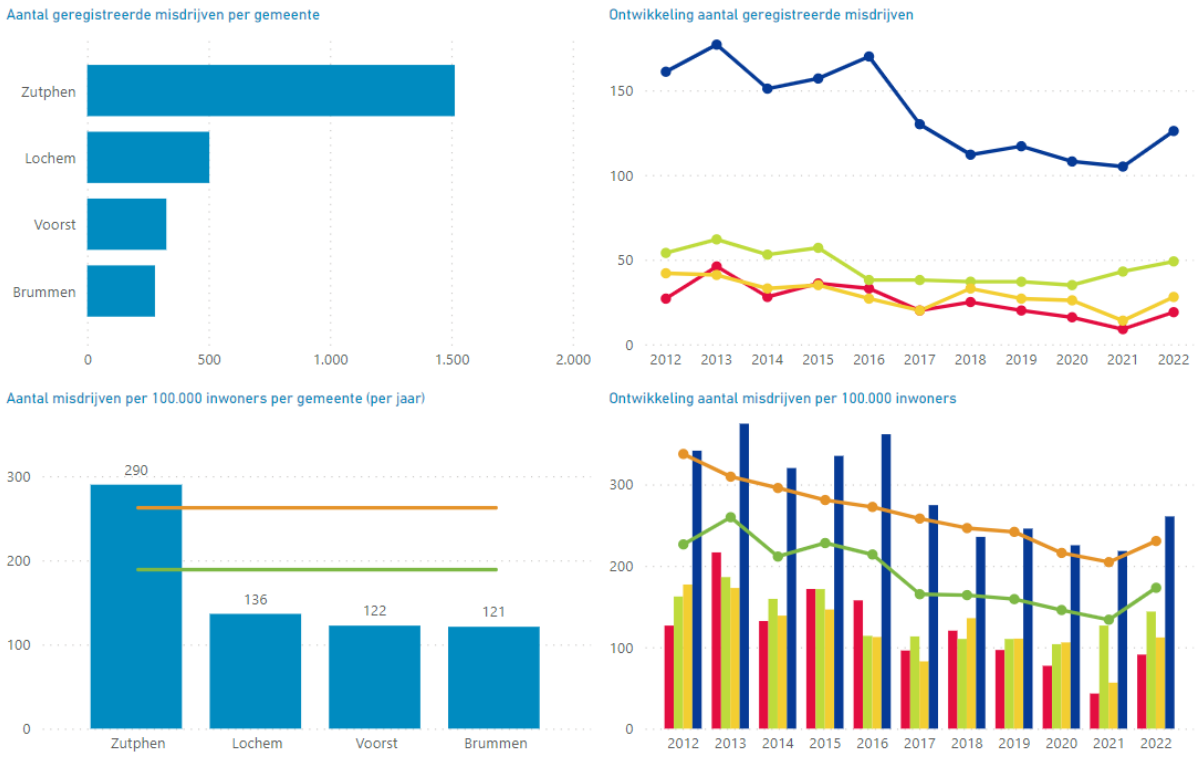

Figuur 38. Maandelijks voortschrijdend gemiddelde van het aantal registraties van bedreigingen per 100.000 inwoners, Nederland (oranje lijn), IJsselstreek (groene lijn), en Zutphen (blauwe lijn), 2012 - heden.

Mishandeling

In de periode 2012 – 2022 werden er 2.622 gevallen van mishandeling geregistreerd in IJsselstreek, waarvan 1.514 in Zutphen. Deze gemeente registreert daarmee maar liefst 57 procent van alle registraties van bedreiging in deze regio.

Terwijl Lochem, Voorst en Brummen met respectievelijk 136, 122 en 121 registraties per 100.000 inwoners per jaar, ver onder het landelijk gemiddelde van 262 registraties per 100.000 inwoners vallen, ligt Zutphen er met 290 registraties per 100.000 per jaar boven, en zelfs ver boven het regionaal jaarlijks gemiddelde van 189 registraties per 100.000 inwoners.

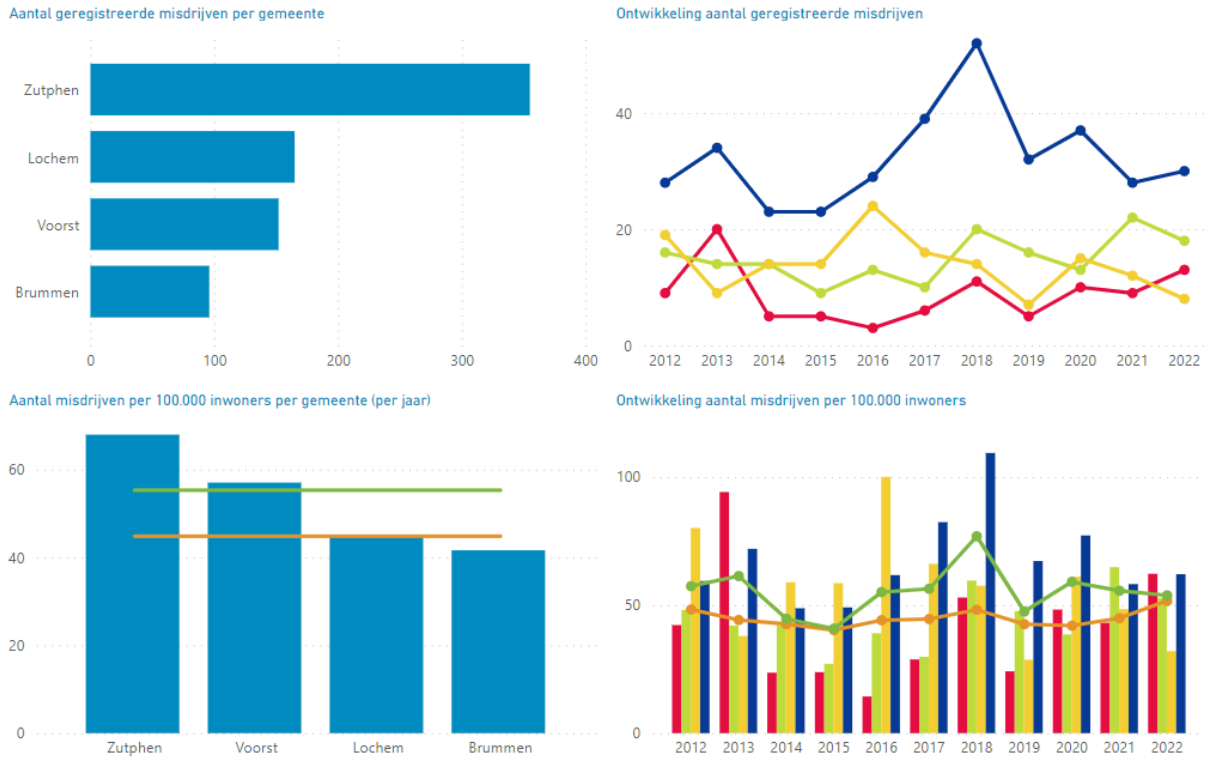

Figuur 39. Mishandelingen in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Qua ontwikkeling is er enige afname (zowel absoluut als relatief) zichtbaar gedurende de periode. Toch is er een stijging in 2022 waarneembaar. Na lange tijd boven het landelijk gemiddelde te hebben gebivakkeerd, ligt het relatieve cijfer van Zutphen al sinds 2017 rond het landelijk gemiddelde.

Zedenmisdrijf

In totaal werden er in IJsselstreek 768 zedenmisdrijven geregistreerd in de periode 2012 – 2022. Met een regionaal gemiddelde dat met 55 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners hoger is dan het nationaal gemiddelde van 45 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners, vinden er in deze regio relatief meer zedenmisdrijven plaats. Zutphen en Voorst scoren met respectievelijk 68 en 57 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners hoger dan het regionaal en landelijk gemiddelde. Lochem ligt met 45 jaarlijkse registraties per 100.000 inwoners op het landelijk gemiddelde, terwijl Brummen er met 42 jaarlijkse registraties per 100.000 onder ligt.

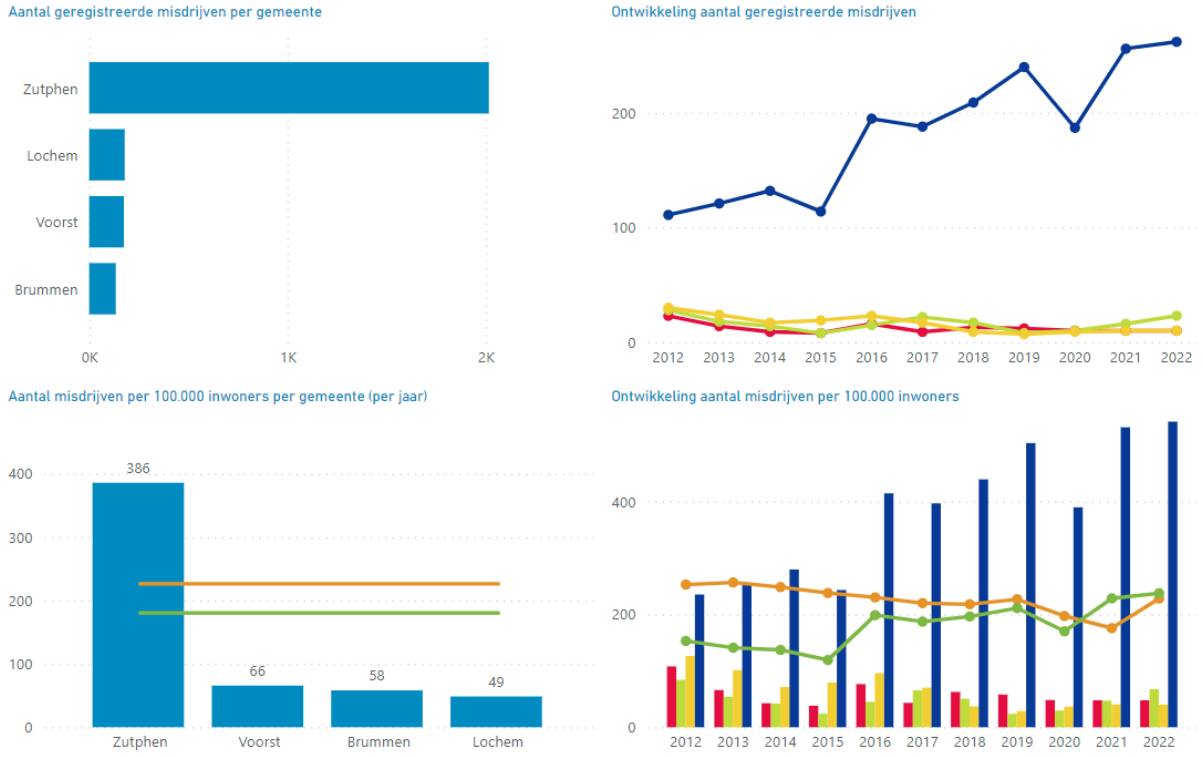

Figuur 40. Zedenmisdrijven in IJsselstreek, 2012 - 2022.

De ontwikkeling door de tijd heen lijkt vrij stabiel te zijn, met hier en daar duidelijke pieken. Zo laat Zutphen in 2018 bijvoorbeeld een duidelijke piek zien. Ook relatief zijn er enkele uitschieters zichtbaar. Zo laat Brummen een piek in 2013 zien, Voorst in 2016 en Zutphen in 2018. Het regionaal gemiddelde blijft gedurende de gehele periode op of boven het landelijk gemiddelde. Ook gemeenten scoren vaak boven het landelijk gemiddelde. Uitzondering hierop zijn Brummen in de jaren 2014 tot en met 2017 en in 2019, Lochem in 2015 tot en met 2017 en Voorst in de jaren 2019 en 2022.

Winkeldiefstal

In totaal werden er in de regio 2.503 winkeldiefstallen geregistreerd in de periode 2012 – 2022, waaronder 2.015 in Zutphen. Meer dan 80 procent van de winkeldiefstallen in de regio vindt hiermee in Zutphen plaats. In deze gemeente is het zelfs het vierde meest geregistreerde misdrijf, terwijl het de laatste drie jaar op plek drie van meest voorkomende misdrijven staat.

Figuur 41. Winkeldiefstal in IJsselstreek, 2012 - 2022.

Deze oververtegenwoordiging van winkeldiefstal in Zutphen reflecteert zich ook in de relatieve cijfers. Zutphen registreerde gemiddeld 386 gevallen van winkeldiefstal per 100.000 inwoners per jaar. Dit ligt ver boven het landelijk gemiddelde van jaarlijks 226 registraties per 100.000 inwoners en het regionaal gemiddelde van jaarlijks 180 registraties per 100.000 inwoners dat al redelijk omhoog wordt getrokken door Zutphen.

Sinds 2016 blijft het aantal winkeldiefstallen stijgen in Zutphen en bevindt het relatieve cijfer zich boven het nationaal gemiddelde. In 2022 bedroeg het aantal geregistreerde winkeldiefstallen per 100.000 inwoners maar liefst 542. In Voorst, Brummen en Lochem komt winkeldiefstal veel minder voor.